

Postbus 619 3300 AP Dordrecht

Aan de raden van de deelnemende gemeenten

Telefoon: 078-770 8910

E-mail: bestuurgsociaal@rechtsteden.nl

Bijlage(n): 1

Behandeld door: H. Polderman

Onderwerp: toezending vastgestelde begroting 2023 GRS

Datum: 17 augustus 2022

Ons kenmerk: 2022-0048718

Uw kenmerk: geen

Geachte raad,

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal (GRS) is de begroting 2023 met een aanpassing in de meerjarenraming 2024 – 2026 vastgesteld. Besloten is om de meerjarenraming aan te passen met het hanteren van een bandbreedte.

Na deze vaststelling in het Algemeen Bestuur en met bovenvermelde aanpassing is de concept-begroting definitief geworden.

Conform artikel 28 lid 6 van de Regeling ontvangt u de aangepaste en vastgestelde begroting. We verzoeken u uw geraamde bijdrage in de kosten van de GRS uit deze begroting op te nemen in uw gemeentebegroting.

Hoogachtend,
het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal,

drs. D.J. van Maanen

secretaris

drs. P.J. Heijkoop

voorzitter

bijlagen: Vastgestelde begroting 2023 Gemeenschappelijke Regeling Sociaal d.d. 30 juni 2022

Primaire begroting 2023 Gemeenschappelijke Regeling Sociaal

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	3
1.1 Voorwoord	3
1.2 Budgettaire kaders en uitgangspunten.....	4
1.3 Overgang naar GR sociaal	5
1.4 Samenvatting financiële resultaten	6
2 Programma Sociale Dienst Drechtsteden	9
2.1 Opgave Bestaanszekerheid versterken	9
2.2 Opgave Ontwikkelen naar werk	11
2.3 Opgave Zorgen voor ondersteuning.....	16
2.4 Opgave Overhead	19
2.5 Algemene dekkingsmiddelen	19
2.6 Vennootschapsbelasting	19
3 Paragrafen.....	20
3.1 Weerstandsvermogen en risicomanagement.....	20
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	22
3.3 Financiering	23
3.4 Bedrijfsvoering	24
3.5 Verbonden Partijen.....	26
4 Financiële begroting.....	30
4.1 Overzicht van baten en lasten	30
4.2 Verdeelsleutels	31
Bijlagen.....	32
Bijlage A: Bijdragen per gemeente per programma	32
Bijlage B: Bijdragen per gemeente per taakveld	32
Bijlage C: Geprognosticeerde balans en EMU saldo	33
Bijlage D: Begroting en meerjarenraming naar taakvelden.....	34
Bijlage E: Meerjaren bijdrage per gemeente per taakveld	35
Bijlage F: Ramingsuitgangspunten per opgave.....	37
Bijlage G: Beleidsindicatoren.....	41

1 Inleiding

1.1 Voorwoord

Voor u ligt de primaire begroting 2023 van de GR-sociaal. Het is het eerste jaar dat de begroting van de Sociale Dienst Drechtsteden, na de transitie naar de nieuwe GR-Sociaal, geen onderdeel meer uitmaakt van de totale begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden. Dit betekent dat in deze begroting een aantal verplichte onderdelen zijn opgenomen die eerder opgenomen waren in het grotere totaal van de GRD.

Op basis van het 'Financieel Kader Sociale Dienst Drechtsteden' is voorafgaand aan het uitwerken van deze begroting een uitgangspuntennotitie en een beleidsagenda opgesteld. Die twee stukken zijn samen met gemeenten opgesteld en besproken en daarna vastgesteld in het DB. De prognoses in deze begroting zijn gebaseerd op deze vastgestelde uitgangspunten en bevatten geen beleidswijzigingen.

Voor beleidsvoorstellen die voortkomen uit de beleidsagenda of die op verzoek van het bestuur zijn opgesteld naar aanleiding van actuelere ontwikkelingen geldt dat deze eerst voor besluitvorming zullen worden voorgelegd, en pas dan verwerkt zullen worden in de begroting. Wanneer er tussen het opstellen van deze begroting en de daadwerkelijke besluitvorming informatie beschikbaar komt, bijvoorbeeld vanuit het Rijk of het CPB, die significante gevolgen heeft voor de prognoses, zullen wij in een aparte oplegger het bestuur hierover informeren met eventueel een voorstel tot aanpassing van de voorliggende begroting.

De opgaven zoals deze vastliggen in de Regionale Visie Sociaal Domein zijn de basis voor de activiteiten van de Sociale Dienst Drechtsteden. De ambities die daarin zijn opgenomen en gezamenlijk met onder andere gemeenten zijn geformuleerd, zijn nog steeds actueel en vormen ook de basis waarlangs deze begroting is opgebouwd.

Het opstellen van een begroting gaat gepaard met vooruitkijken en is in die zin altijd onzeker. In de huidige context zijn er drie factoren die een grote onzekere invloed hebben op de (volumes van) dienstverlening van de Sociale Dienst Drechtsteden. De huidige situatie in Oekraïne en de daarmee gepaard gaande economische sancties is daar de grootste van. De effecten daarvan zijn al merkbaar en hoe zich dit verder gaat ontwikkelen is uiterst onzeker. De al eerder merkbare inflatie wordt versterkt, met - op dit moment - grote effecten op de prijzen voor energie en brandstof. De kans dat mensen met een minimum inkomen in de financiële problemen komen wordt hiermee vergroot. We houden deze ontwikkelingen en inschattingen van het CPB en het Rijk nauwlettend in de gaten. Een tweede onzekere factor blijft corona. Op dit moment zijn de contactbeperkende maatregelen niet meer van kracht en is de maatschappij weer volledig geopend, waardoor ondernemers de draad weer kunnen oppakken. Tegelijkertijd stopt, in 2022 ook een aantal van de ondersteuningsmaatregelen. Het effect daarvan op de vraag naar ondersteuning is nog niet goed in te schatten. Daarnaast hebben we afgelopen twee jaar ervaren dat de ontwikkelingen rond corona zich snel kunnen opvolgen en blijft er dus ook een mogelijkheid dat een nieuwe variant van het virus opduikt waardoor opnieuw contactbeperkende maatregelen mogelijk zijn.

Behalve bovenstaande punten wordt in 2022 op alle drie de opgaven gewerkt aan een herijkingsproces. Begin 2022 zijn alle regionale verordeningen en beleidsregels 'as-is' vastgesteld door de desbetreffende organen. In het herijkingsproces wordt door de Drechtstedengemeenten en de Sociale Dienst Drechtsteden voor alle drie de opgaven onderzocht op welke onderdelen maatwerk gewenst is en wat de mogelijkheden en consequenties hiervan zijn. Wat de uitkomsten van deze trajecten zijn en hoe de financiële consequenties er uit zien, is op dit moment dus nog niet duidelijk. De uitwerking en besluitvorming zal plaatsvinden via de afgesproken route van beleidsvoorstellen. Pas na besluitvorming hierop wordt dit verwerkt in de begroting.

Doorkijk per opgave

Voor de opgave bestaanszekerheid is de lijn dat we steeds klantgericht werken, vanuit een breed perspectief op bestaanszekerheid, waarbij we rekening houden met stressoren op klantniveau en werken vanuit de bedoeling. Hierbij bouwen we voort op het verbeterprogramma 2022 dat voor dit doel in de steigers is gezet, waarin ook de acties uit het reeds vastgestelde beleidsplan schuldhelpverlening zullen worden opgepakt. In deze begroting is nog geen rekening gehouden met de compensatie voor minima voor de stijgende energieprijzen voor 2023 en nog niet met een

eventuele structurelere compensatie voor de stijgende kosten van basisbehoeften ten opzichte van het besteedbaar inkomen van minima op de lange termijn.

De belangrijkste ontwikkeling voor de opgave ontwikkelen naar werk, maar die op dit moment nog niet kan worden verwekt in de begroting is het samengaan van de Sociale Dienst Drechtsteden met Drechtwerk. In maart hebben de besturen van beide gemeenschappelijke regelingen positief geadviseerd aan de colleges van Burgemeester & Wethouders van de zeven gemeenten om een principebesluit te nemen. In 2022 zal dit verder worden uitgewerkt en vormgegeven en de verwachting is dat dit begin 2023 geëffectueerd kan worden en dat jaar gebruikt kan worden voor verdere ontwikkeling en invulling van de samenwerking. Daarnaast wordt ook in 2023 onverminderd ingezet op ontwikkelen van inwoners richting werk en het laten uitstromen van inwoners naar de arbeidsmarkt. Gezien de arbeidsmarktsituatie en het vooruitzicht van een economische recessie hebben we hierbij de wens om te gaan innoveren en in samenwerking met gemeenten en maatschappelijke partners, verder te bouwen op de stappen die afgelopen jaren zijn gezet op dit vlak.

Binnen de opgave Zorgen voor Ondersteuning spelen op dit moment verschillende ontwikkelingen die het moeilijk maken om een betrouwbare inschatting te maken van de verwachte kostenontwikkeling. Enerzijds verwachten we een beeld waarbij voor de meeste Wmo-voorzieningen de stijgende trend in klantenaantallen aan zal houden. Anderzijds zien we dat de financiële vertaling van deze trend wordt gedempt door het grotere worden probleem van het personeelstekort in de zorg. Hoewel we in gesprek zijn en blijven met de zorgaanbieders over mogelijke oplossingen hiervoor is het niet de verwachting dat het personeelstekort opgelost kan worden. In het regeerakkoord is verder het voornemen opgenomen om voor bepaalde Wmo-voorzieningen weer een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in te voeren wat een fors effect op het aantal klanten kan hebben. Tot slot is er nog veel onduidelijkheid rond het wetsvoorstel dat resultaatgericht beschikken mogelijk moet maken. Mocht dit voorstel uiteindelijk op onvoldoende steun kunnen rekenen, dan zal dit voor de voorziening huishoudelijke ondersteuning naar verwachting leiden tot een forse verhoging van de kosten.

Met het verder ontwikkelen van de informatievoorziening verwachten we gemeenten steeds beter te kunnen faciliteren in de behoefte aan realtime informatievoorziening via het dashboard dat op dit moment al toegankelijk is voor gemeenten. Zoals benoemd in de uitgangspuntennotitie is het noodzakelijk om te investeren in de ICT-ontwikkeling. In deze begroting is hiervoor voorzien in een structurele investering van € 0,5 mln.

1.2 Budgettaire kaders en uitgangspunten

Het Drechtstedenbestuur heeft op 3 september 2020 het Financieel kader Sociale Dienst Drechtsteden vastgesteld. De onderdelen van dit kader zijn opgenomen in de financiële verordeningen zoals deze door het Algemeen Bestuur van de GRS op 10 maart 2022 zijn vastgesteld. Om de verbinding te versterken, stellen de gemeenten en de GR Sociaal gezamenlijk jaarlijks een uitgangspuntennotitie op. De uitgangspunten uit deze notitie dienen als basis voor het opstellen van de primaire begroting 2023 en voor de meerjarenraming 2024 tot en met 2026. Op deze manier zijn gemeenten tijdig betrokken in het proces om te komen tot de primaire begroting 2023 GR Sociaal.

In de begroting worden ook nieuwe verdeelsleutels voor het vaststellen van de gemeentelijke bijdragen verwerkt zoals besloten door de Drechtraad in oktober 2021. De gemeenten hebben gezamenlijk een traject gelopen om te komen tot een actualisatie van de kostenverdeling en de daarbij behorende sleutels. Omdat verandering van kostenverdeling altijd leidt tot herverdeeleeffecten is door de gemeenten aangegeven een ingroei periode van vier jaar te willen hanteren. De ingroei gaat met stappen van 25% per jaar zodat na vier jaar de kosten voor 100% worden verdeeld op basis van de nieuwe verdeelsleutels. De verdeling van de kosten is vastgelegd in de Bijdrageverordening.

Voor het vertalen van de uitgangspunten naar een (financiële) begroting wordt het volgende gehanteerd.

Kostenindexering op basis van de septembercirculaire 2021

De indexering van de budgetten voor de ontwikkeling van loonkosten en prijzen zijn in de primaire begroting 2023 verwerkt. Voor de indexering zijn de CPB-ramingen uit de septembercirculaire 2021 gebruikt. Dit houdt in dat loonkosten met 2,0% en prijzen 1,9% stijgen. Kapitaallasten worden niet geïndexeerd. De rekenrente voor de kapitaallasten is 1%.

Tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB* MEV 2022 en CEP 2021**

mutaties per jaar in %	2021	2022	2023	2024	2025	2026***
Prijs bruto binnenlands product (pbbp)	2,3	1,8	1,9	1,6	1,6	1,6
Prijs nationale bestedingen (pnb)	2,6	1,9	1,5	1,4	1,5	1,5
Nationale consumentenprijsindex (cpi)	1,9	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7
Loonvoet sector overheid	0,7	2,5	2,3	2,1	2,4	2,4
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	0,5	3,1	2,0	1,8	2,1	2,1
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	2,1	1,9	1,5	1,5	1,5	1,5

*toelichting/ verduidelijking bij de kerngegevens is te vinden op: <https://www.cpb.nl/artikel/toelichting-bij-kerngegevenstabel>

** 2021 en 2022 zijn op basis van de MEV 2022, 2023 - 2025 is op basis van de CEP 2021

*** cijfers 2025 zijn doorgetrokken naar 2026

Loonkosten

De huidige cao heeft een looptijd van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2022. In totaal stijgen de lonen in 2022 met 3,9% (excl. wijzigingen sociale lasten en pensioenpremie). In de primaire begroting 2022 was al rekening gehouden met het indexcijfer vanuit de septembercirculaire 2020 van 1,3%. Voor 2023 is in de ramingen rekening gehouden met een structurele loonontwikkeling van 2%.

Ramingsuitgangspunten en percentages per opgave zijn opgenomen in de bijlage.

1.3 Overgang naar GR sociaal

Vanaf 1 januari 2022 is Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden omgevormd naar een Gemeenschappelijke Regeling Sociaal (GRS). Binnen deze GRS is de Sociale Dienst Drechtsteden als enige organisatie opgenomen. De begroting 2022 is nog in de "oude opzet" in juli 2021 door de Drechtstraad vastgesteld. Daarmee is de primaire begroting GRD 2022 de basis voor deze primaire begroting 2023 voor zover het onderdeel Sociale Dienst Drechtsteden betreft.

Ook heeft de Drechtstraad op 5 oktober 2021 een wijziging op de primaire begroting 2022 vastgesteld. Deze was specifiek gericht op het programma-onderdeel van de Sociale Dienst (uitvoering participatieplekken van SDD naar gemeenten, voortzetten projecten handhaving én steunmaatregel Corona in 2022 conform de beleidsagenda 2022).

Als het gevolg van de transitie van de GRD naar zowel de gemeente Dordrecht als de GR Sociaal is de begroting 2022 GRD ontvlochten en is een deel van het programma Beleid en Bestuur overgeheveld naar de GRS. Dit deel is nu opgenomen in de primaire begroting 2022, zoals dit gehanteerd wordt in de voorliggende begroting 2023 van de GRS.

Daarmee is het startpunt van de actuele begroting 2022 van de GRS als volgt:

	Totaal begroting 2022		
	lasten	baten	saldo
Bestaanzeekerheid versterken	136.866	-149.051	-12.185
Ontwikkelen naar werk	44.312	-51.577	-7.266
Zorgen voor ondersteuning	78.375	-78.989	-613
Overhead	20.752	-688	20.064
Eindtotaal	280.305	-280.305	0

1.4 Samenvatting financiële resultaten

In het onderstaande overzicht zijn de begroting 2022, zoals deze beschreven is in paragraaf 1.3 en de primaire begroting 2023 per opgave weergegeven. De kosten en baten zijn met € 1,3 mln. afgenomen.

Opgaven en producten	Begroting 2022			Primaire begroting 2023			Afwijking		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Bestaanzeekerheid versterken	136.866	149.051	12.185	132.671	148.019	15.348	4.194	-1.031	3.163
Apparaat Bestaanzeekerheid versterken	15.668	27.353	11.685	14.406	29.753	15.348	1.262	2.400	3.663
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	118	118	0	120	120	0	-2	2	0
Inkomensondersteuning	108.922	109.422	500	105.406	105.406	0	3.517	-4.017	-500
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.250	2.250	0	2.328	2.328	0	-78	78	0
Minimabeleid	9.907	9.907	0	10.412	10.412	0	-505	505	0
Ontwikkelen naar werk	44.312	51.577	7.266	44.734	51.506	6.772	-423	-71	-494
Apparaat Ontwikkelen naar werk	10.564	8.494	-2.069	9.052	7.723	-1.329	1.512	-772	740
Inburgering	300	300	0	2.195	2.195	0	-1.895	1.895	0
Participatie	6.479	15.534	9.055	6.744	14.565	7.821	-265	-969	-1.234
Statushouders	406	686	280	420	700	280	-14	14	0
WSW	26.563	26.563	0	26.323	26.323	0	240	-240	0
Overhead	20.752	688	-20.064	23.305	154	-23.151	-2.553	-534	-3.087
Apparaat Overhead	20.752	688	-20.064	23.305	154	-23.151	-2.553	-534	-3.087
Zorgen voor ondersteuning	78.375	78.989	613	78.255	79.287	1.031	120	298	418
Apparaat Zorgen voor ondersteuning	7.129	7.743	613	6.951	7.983	1.031	178	240	418
Begeleiding en kortdurend verblijf	29.155	29.155	0	29.155	29.155	0	0	0	0
Huishoudelijke ondersteuning	28.420	28.420	0	28.420	28.420	0	0	0	0
Hulpmiddelen	5.390	5.390	0	5.390	5.390	0	0	0	0
Vervoer	8.281	8.281	0	8.339	8.339	0	-58	58	0
Eindtotaal	280.305	280.305	0	278.966	278.966	0	1.339	-1.339	0

Dit geeft het volgende beeld op de batenkant.

Opgaven en producten	Analyse 2023 t.o.v. 2022		
	verschil baten	baten overig	bijdragen gemeenten
Bestaanzeekerheid versterken	-1.031	-560	-472
Apparaat Bestaanzeekerheid versterken	2.400	-11	2.411
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	2	0	2
Inkomensondersteuning	-4.017	-549	-3.468
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	78	0	78
Minimabeleid	505	0	505
Ontwikkelen naar werk	-71	-1.022	951
Apparaat Ontwikkelen naar werk	-772	-947	175
Inburgering	1.895	0	1.895
Participatie	-969	-75	-894
Statushouders	14	0	14
WSW	-240	0	-240
Overhead	-534	154	-688
Apparaat Overhead	-534	154	-688
Zorgen voor ondersteuning	298	236	62
Apparaat Zorgen voor ondersteuning	240	-75	315
Begeleiding en kortdurend verblijf	0	71	-71
Huishoudelijke ondersteuning	0	158	-158
Hulpmiddelen	0	24	-24
Vervoer	58	58	0
Eindtotaal	-1.339	-1.193	-146

Het totaal van de bijdragen vanuit de gemeenten blijft ongeveer gelijk. Wel zitten er verschuivingen over de opgaven heen. Dit geeft het volgende beeld per opgave.

Bestaanszekerheid versterken

De kosten van het Minimabeleid stijgen met ruim € 500.000 ten opzichte van de begroting 2022. Hierin is nog geen rekening gehouden met de huidige ontwikkelingen (maart 2023). De kosten van maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten neemt toe met ruim € 80.000. Het onderdeel Inkomensondersteuning daalt juist ten opzichte van de begroting 2022 met € 3,5 miljoen. Dit is het gevolg van de dalende klantaantallen. De klantaantallen worden gebaseerd op de prognoses van het CPB. Een verdere toelichting op de opgave is opgenomen op bladzijde 10.

Ontwikkelen naar werk

Per 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering van kracht. Daarmee komt de verantwoordelijkheid voor de inburgering van asielstatushouders en gezinsmigranten bij gemeenten te liggen. Het budget, specifieke uitkering (SPUK) voor inburgeringsvoorzieningen is bestemd voor de bekostiging van de leerroutes, maatschappelijke begeleiding, het participatieverklaringstraject (PVT) en de module arbeidsmarkt en participatie (MAP). De maatschappelijke begeleiding en de PVT's worden door de gemeenten uitgevoerd en ingekocht. Hiervoor blijft een deel van het budget achter. De overige taken worden door de SDD uitgevoerd. Het budget voor participatie neemt op basis van de uitgangspuntennotitie met circa € 1 miljoen af.

Zorgen voor ondersteuning

Bij het opstellen van de begroting Zorgen voor Ondersteuning 2023 is gekeken naar de ontwikkeling van de reguliere trends in cliëntenaantallen en de bijbehorende kosten. De uitkomsten hiervan zijn vastgelegd in de uitgangspuntennotitie begroting 2023. De begroting blijft voor 2023 nagenoeg gelijk aan de begroting van 2022.

Apparaat/overhead

In de kosten van het apparaat is de kostenindexering van 2,0% voor looncompensatie en 1,9% voor de materiële budgetten opgenomen. Het apparaat is structureel opgehoogd met € 500.000 voor de versterking van de informatievoorziening. Daarnaast zijn de kosten met betrekking tot de Wet inburgering opgenomen. Tevens zijn de kosten die overgekomen zijn in het kader van de ontvlechting van de GRD vanuit Bureau Drechtsteden nu via dit spoor opgenomen (ca 5,5fte). Ook de kosten met betrekking tot het vervallen van de verplichting met betrekking tot de VUT 2006 geeft een verlaging van de kosten. De vergelijking tussen de jaren wordt overigens beïnvloed door administratieve verrekeringen.

In onderstaande tabel staan de gemeentelijke bedragen per opgave opgenomen verdeeld naar de individuele gemeente.

Opgaven bedragen x 1.000	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	Hendrik-Ido Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
Bestaanszekerheid versterken	7.479	82.420	3.305	7.089	11.026	10.440	24.272	146.031
Ontwikkelen naar werk	2.480	31.843	552	1.929	3.364	3.727	7.130	51.025
Zorgen voor ondersteuning	4.617	34.058	3.930	5.880	7.921	7.333	12.546	76.286
Eindtotaal	14.575	148.321	7.787	14.898	22.311	21.500	43.949	273.341

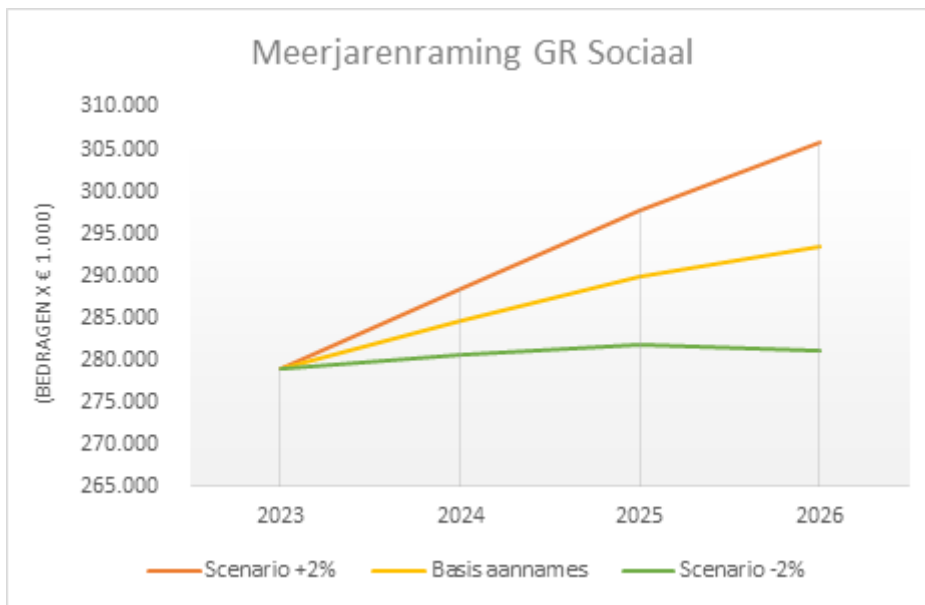
Meerjarenraming

Bij de primaire begroting wordt een meerjarenraming opgenomen voor de drie volgende jaren. Bij de begroting 2023 hoort dus een meerjarenraming voor 2024 tot en met 2026. De kostenbegroting van de GR Sociaal wordt gebaseerd op ramingsuitgangspunten per opgave. Deze uitgangspunten zijn te vinden in bijlage F van de begroting. Uitgangspunten zijn altijd omgeven met onzekerheden. Het gaat bijvoorbeeld om open-einde regelingen waarvan de ontwikkeling zich niet precies laat voorspellen. Zo is niet exact bekend hoe volumestijgingen zullen doorzetten. Er zal zeker sprake zijn van groei, de mate waarin is echter onzeker. De vertaling van deze aannames in de begroting kent daarom een zekere bandbreedte (+2% of -2%) waarbinnen deze als realistisch kan worden beschouwd.

Afgelopen twee jaar deed zich dezelfde situatie voor. Er is toen gekozen voor de meerjarenraming met een bandbreedte. Deze werkwijze wordt nu gehandhaafd. De bandbreedte bedraagt +2% en -2% voor

2024, oplopend tot +6% en -6% voor 2026 op alle beïnvloedbare ramingen waar geen vast contract aan ten grondslag ligt alsmede apparaatskosten vanwege langlopende afbouwbaarheid. De bandbreedte bedraagt plus en min € 3,9 miljoen over 2024, € 8,0 miljoen over 2025 en € 12,4 miljoen over 2026. In de meerjarenraming 2024-2026 is er voor gekozen de onderkant van deze bandbreedte in de cijfers te verwerken. In de risicoparagraaf is het risico omschreven dat deze naar boven kan afwijken. Hiermee wordt ook rechtgedaan aan de onzekerheid die aan gemeentezijde bestaat over mogelijke compensatie van hogere uitgaven, maar waar die nog niet in de cijfers verwerkt kunnen worden.

Grafisch geeft dat het volgende beeld:

Toelichting:

- de middelste lijn, geel, is de kostenontwikkeling op basis van de aannames uit de uitgangspunten;
- de lijn daarboven, oranje, is het scenario bij extra groei van de vraag naar voorzieningen (+2%)
- de lijn daaronder, groen, geeft het lagere groei scenario (-2%).

Omdat een meerjarenraming volgens de BBV-voorschriften verplicht is, is in de bijlage een cijfermatig overzicht opgenomen, dat overeenkomt met het lagere groei scenario (groene lijn).

De groene lijn is nog steeds een realistische raming. Dat is het scenario met een groei naar voorzieningen aan de onderkant van de bandbreedte van +2% tot -2% rond de basis aannames. Door te ramen aan de onderkant van de bandbreedte wordt wel het risico van kostenoverschrijding groter. Dit risico is opgenomen in de risicoparagraaf.

2 Programma Sociale Dienst Drechtsteden

2.1 Opgave Bestaanszekerheid versterken

Wat zijn de ontwikkelingen?

De prioriteiten, activiteiten en uitgaven binnen de opgave "bestaanszekerheid versterken" zijn (soms met vertraging) in hoge mate conjunctuur volgend.

Sinds maart 2020, het begin van de coronacrisis, is het uitermate lastig prognosticeren. Dat geldt onverminderd op het moment van het opstellen van deze begroting. Corona lijkt (vooralsnog) minder impact te hebben op onze samenleving, maar laat nog wel degelijk zijn sporen na. Enerzijds zagen we eind 2021 een sterk herstel van de economische groei en ongekeerde krapte op de arbeidsmarkt. Dat alles overigens wel in de wetenschap dat de laatste coronasteunmaatregelen in het eerste kwartaal 2022 nog moesten aflopen en daarmee ondernemers alsnog in de problemen konden brengen. Anderzijds werden we geconfronteerd met een bijzonder na-ijleffect van de coronacrisis (in combinatie met geopolitieke spanningen): een grote schaarste aan grondstoffen (waaronder olie en gas) en daarmee inflatiecijfers die sinds 1982 niet meer zo hoog zijn geweest. Dit heeft geleid tot algeheel verlies aan koopkracht, dat vooral voor de laagste inkomens zonder ingrijpen niet valt te dragen.

Daarbovenop is met de Russische inval in Oekraïne en de daarop volgende sanctiemaatregelen een uiterst onzekere situatie ontstaan, met nog onvoorziene gevolgen voor de mondiale en Nederlandse economie. Het is zo goed als zeker dat de koopkracht als gevolg van de sanctiemaatregelen in 2022 nog verder achteruit zal gaan, maar of die negatieve repercussies ook in dezelfde mate zullen gelden voor de arbeidsmarkt en werkgelegenheid is iets minder zeker. Op basis van het meest recente CEP (maart 2020) verwacht het CPB in zijn basisraming voor 2023 een economische groei van 1,7%, wat wel een demping inhoudt ten opzichte van de verwachte economische groei in 2022 (3,6%), maar nog steeds gepaard gaat aan krapte op de arbeidsmarkt. Ook verwacht het CPB in zijn basisraming in 2023 een herstel van de koopkracht van 1,9%, na de enorme dip in 2022 van -/- 2,7%. In zijn, een week later gepubliceerde Verdieping CEP 2022 schetst het CPB aanvullend op de scenario's in het CEP een somberder (vierde) scenario ten aanzien van de oorlog in Oekraïne waarbij de gastoevoer richting Nederland wordt gestopt: in dat geval loopt de inflatie in 2022 hoog op (8%), de economische groei in 2022 sterk terug (1,2) en daalt de koopkracht verder (-5,1%). Ook 2023 laat in dat geval ongunstigere cijfers zien (respectievelijk 4%, 1,2% en 0,6%). Geconcludeerd mag worden dat de prognoses voor 2023 dus nog uiterst onzeker zijn en, naast mogelijk nieuwe coronaontwikkelingen, afhankelijk van het verloop van de oorlog in Oekraïne, de sancties en de economische repercussies.

Evenmin is zeker of, hoe en in welke mate het kabinet in 2022 (en 2023?) zal ingrijpen in het koopkrachtverlies van inwoners en/of extra ondersteuning zal bieden aan (opnieuw) getroffen ondernemers. Naast de inderhaast ingevoerde energietoeslag begin 2022 zijn in het coalitieakkoord de eerste jaren geen koopkrachtreparaties voorzien. Tot op heden heeft het kabinet zich hierover afwachtend opgesteld, maar op basis van de laatste CEP kantelt het beeld wel en zijn voor de laagste inkomens in 2022 aanvullende maatregelen toegezegd. Of dit echter toereikend zal zijn is de vraag. Dit alles doet vermoeden dat de druk op het gemeentelijke minimabeleid in 2022 en 2023 zal toenemen om op die wijze de minima inkomens extra te ondersteunen. Dit zal ook gelden voor extra ondersteuning vanuit budgetbeheer en schuldhulpverlening, ook omdat de lagere middeninkomens in 2022 hard getroffen worden door het koopkrachtverlies in 2022, maar waarschijnlijk geen tegemoetkoming ten bate van koopkrachtreparatie zullen ontvangen. Op basis van de eerste signalen stijgt het aantal mensen met een betalingsachterstand in energiekosten of een reeds dreigende afsluiting van energie in de eerste maanden van 2022. De algehele verwachting is dat het aantal inwoners met financiële problemen of schulden verder zal toenemen als gevolg van de onder druk staande betaalbaarheid van het dagelijks bestaan.

Naast bovengenoemde onzekerheden staat in 2022 de herijking van het Drechtstedelijke minimabeleid op de rol. Dit gebeurt binnen de nieuwe governance in nauwe samenwerking tussen de SDD en de Drechtstedengemeenten. In de herijking zal niet alleen een (ook budgettaire) passend antwoord moeten worden gezocht op de actuele koopkrachtontwikkelingen, maar wordt tevens de mogelijkheid geboden tot gemeentelijk maatwerk. Aangezien dit proces nog in zijn kinderschoenen staat, zijn de effecten daarvan op de begroting nog niet te bepalen. De effecten van de governance worden met name verwacht op het minimabeleid en niet, of in veel mindere mate, op de algemene bijstand en schuldhulpverlening.

Wat willen we bereiken?

Obstakels voor bestaanszekerheid wegnemen
Stabiliteit bieden en bevorderen
Inwoners eerder en beter bereiken

We bieden inwoners (inkomens)ondersteuning in de vorm van algemene bijstand en minimavoorzieningen en nemen daarmee een aantal financiële obstakels weg, waardoor het perspectief op bestaanszekerheid voor deze inwoners wordt versterkt. Inwoners worden daarnaast geholpen met hun schulden en gecoacht in hun financiële zelfredzaamheid. De inzet is daarbij gericht op het zo vroeg mogelijk stabiliseren en oplossen van schulden en het creëren van een duurzaam beheersbare financiële situatie voor onze inwoners. Inwoners die zijn benadeeld door de toeslagenaffaire staan we bij om hun leven weer op orde te krijgen.

Bij dat alles willen we onze dienstverlening zo inrichten dat we, vanuit een breed perspectief op bestaanszekerheid, steeds klantgerichter gaan werken, waarbij we rekening houden met stressoren op klantniveau en werken vanuit de bedoeling, en niet primair vanuit de regelgeving. We gaan er daarbij vanuit dat het borgen van bestaanszekerheid een noodzakelijke voorwaarde is voor volwaardige participatie in de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Buiten het bieden van de basisvoorzieningen (algemene en bijzondere bijstand, minimabeleid en schuldhelpverlening) zullen we in 2023 voort blijven bouwen aan het steeds verder optimaliseren van onze dienstverlening. Dit kan, afhankelijk van prioriteit en beschikbare middelen, zijn op het gebied van informatievoorziening, proces, voorzieningen, beleid en – bovenal – klantbenadering. Dit laatste mede in het licht van het bredere herstel van vertrouwen in "de" overheid, en de roep om een meer persoonlijke en maatwerkgerichte benadering. Additioneel bieden we, mocht de noodzaak zich in 2023 nog voordoen, ondersteuning aan gedupeerden in de Toeslagenaffaire.

Zoals in de schets van de ontwikkelingen is aangegeven, gaan we in 2022 een onzekere periode tegemoet. Onzekerheid ten aanzien corona en de oorlog in Oekraïne, en bijgevolg ten aanzien van de economische ontwikkelingen. Onzekerheid tevens ten aanzien van de beleidsprioriteiten in de Drechtsteden. Idealiter is, met de herijking van het minimabeleid in 2023 het beleid binnen de opgave bestaanszekerheid versterken op maat afgestemd op de lokale situatie in de gemeenten en onze netwerkpartners. Veel zal echter afhangen van eventueel noodzakelijke maatregelen ter bestrijding van een nieuwe economische crisis en de daaruit voortvloeiende prioriteiten. Dat alles tegen de achtergrond van voldoende financiële ruimte binnen het sociaal domein, ook voor een opgepluste persoonlijke dienstverlening op het gebied van bestaanszekerheid versterken die aan de roep om meer maatwerk en herstel van vertrouwen gepaard gaat. In hoeverre dit laatste budgetneutraal kan worden opgevangen is op dit moment nog onderwerp van onderzoek.

Wat gaat het kosten?

Opgaven en producten	Begroting 2022			Primaire begroting 2023			Afwijking		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Bestaanszekerheid versterken	136.866	149.051	12.185	132.671	148.019	15.348	4.194	-1.031	3.163
Apparaat Bestaanszekerheid versterken	15.668	27.353	11.685	14.406	29.753	15.348	1.262	2.400	3.663
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	118	118	0	120	120	0	-2	2	0
Inkomensondersteuning	108.922	109.422	500	105.406	105.406	0	3.517	-4.017	-500
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.250	2.250	0	2.328	2.328	0	-78	78	0
Minimabeleid	9.907	9.907	0	10.412	10.412	0	-505	505	0
Eindtotaal	136.866	149.051	12.185	132.671	148.019	15.348	4.194	-1.031	3.163

Minimabeleid

Zoals opgenomen bij het kopje wat zijn de ontwikkelingen zal de druk op het Minimabeleid toenemen. De kosten stijgen hierdoor ten opzichte van de begroting 2022 met € 0,5 mln. De verwachte groei 2023 is gebaseerd op de groei van de uitgangspuntennotitie begroting 2023 t/m 2026. In de groeipercentages is geen rekening gehouden met de huidige ontwikkelingen (maart 2022). De oorlog in de Oekraïne brengt veel onzekerheid met zich mee. Op dit moment is dit op economisch vlak

vooral hogere energieprijzen. Voor de minima zullen de kosten levensonderhoud flink stijgen wat een groot effect kan hebben op het gebruik van de minimaregelingen.

Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten

De kosten maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten stijgen met € 0,1 mln. ten opzichte van de primaire begroting 2022. De verwachte groei 2022 is gebaseerd op de groei van de uitgangspuntennotitie begroting 2023 t/m 2026.

Budgetadvies en schuldbemiddeling

Het programma-budget voor Budgetadvies en Schuldbemiddeling is vooralsnog gelijk gehouden aan 2022. Naast de programmakosten bestaan de lasten Budgetadvies en Schuldbemiddeling vooral uit uitvoeringskosten personeel.

Inkomensondersteuning

Naar verwachting dalen de lasten Inkomensondersteuning met € 3,5 miljoen ten opzichte van de vastgestelde primaire begroting 2022. Deze daling is vooral het gevolg van de dalende klantaantallen. De klantaantallen worden gebaseerd op de prognoses van het CPB. Gezien de economische ontwikkelingen, mede naar aanleiding van de oorlog in de Oekraïne, is deze raming met de nodige onzekerheid omgeven.

De vastgestelde begroting 2022 liet een geprognosticeerd nadelig financieel effect gemeenten zien van € 0,2 miljoen. Op basis van de beschikbare gegevens medio maart 2022 geeft de berekening voor de primaire begroting 2023 een geprognosticeerd voordelig financieel effect gemeenten aan van € 4,4 miljoen, een positieve ontwikkeling van € 4,6 miljoen. Dat betekent dat niet alle Buig middelen hoeven worden opgehaald bij gemeenten. Het advies is wel om deze te reserveren vanwege de (financiële) onzekerheden zoals in deze begroting opgenomen. Deze geprognosticeerde positieve ontwikkeling is het gevolg van een hoger macrobudget, aanpassingen in het verdeelmodel en van het feit dat LKS vanaf 2022 meer op basis van (landelijke) realisatie wordt bekostigd. De hogere budgetten LKS worden verklaard door het feit dat momenteel in de Drechtsteden LKS in verhouding meer wordt toegepast dan in de (meeste) andere gemeenten. Er is dus sprake van een hoog budgetaandeel. De afname van het bijstandsbudget (o.b.v. dalende klantaantallen) wordt meer dan voldoende gecompenseerd door de hogere budgetten LKS.

De meerjarige ontwikkeling BUIG (bijstandsuitkeringen en LKS) is gebaseerd op FrontinBUIG. In de berekening van de (meerjarige) prognose wordt rekening gehouden met de te verwachte klantaantallen (CPB), de gemiddelde prijs en de gerealiseerde lasten LKS.

2.2 Opgave Ontwikkelen naar werk

Wat zijn de ontwikkelingen?

Ook voor de opgave Ontwikkelen naar Werk is het uitermate lastig prognosticeren. De verwachte negatieve gevolgen van Corona zijn voor wat betreft de werkgelegenheid tot nu toe uitgebleven. Integendeel: er is een grote vraag naar personeel. Echter is het onzeker of dit zo blijft na het beëindigen van de ondersteuningsmaatregelen. Naast de twijfels rondom de financiële positie van ondernemers speelt het tekort aan noodzakelijke grondstoffen voor het maken en leveren van producten een rol. Dit alles nog los van de onzekere situatie rondom de oorlog in Oekraïne.

De grote vraag naar personeel heeft als gevolg dat de instroom naar een uitkering beperkt is. Aan de andere kant is de uitstroom ook beperkt. Werkgevers hebben behoefte aan personeel dat snel ingewerkt is. Veel inwoners met een bijstandsuitkering zijn niet in staat om (direct) een plek te verwerven op de arbeidsmarkt. Dit gebrek aan zelfstandigheid stuwt de vraag naar loonkostensubsidie en begeleiding op. Daarom wordt er door Baanbrekend Drechtsteden verder gewerkt aan het binden van werkgevers die werkplekken creëren voor deze doelgroep. Mede hierdoor, maar ook door passende dienstverlening aan de doelgroep met een lagere loonwaarde, vergroten we de kansen van inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt. In maart 2022 lag het aantal inwoners waarvoor werkgevers loonkostensubsidie ontvingen op 549.

Wanneer we naar deze opgave kijken dan zien we een aantal grote ontwikkelingen. Dat zijn: *Regeerakkoord en herziening Participatiewet.*

In het regeerakkoord van het huidige kabinet zijn een aantal zaken opgenomen rond de Participatiewet en het (regionale) arbeidsmarktbeleid. Hoewel in het regeerakkoord niet gesproken wordt over een grote herziening van de Participatiewet, lijken de gesprekken op landelijk niveau over de uitwerking hiervan toch een breder karakter te hebben dan alleen de in het regeerakkoord benoemde zaken. We zien daarin het schuivende paradigma, van focus op controle naar focus op hoe helpen we inwoners op een rechtvaardige manier verder, terugkomen. Tevens stelt het Rijk extra middelen beschikbaar.

Samenwerking in de regionale arbeidsmarkt

In de regio bouwen we, als onderdeel van het regionale netwerk, mee aan een sterke samenwerking en inclusieve arbeidsmarkt in de regio. De wens hierbij is om te komen tot een sluitend netwerk, waar inwoners komend vanuit verschillende situaties, ondersteund kunnen worden bij het maken van (ontwikkelings-)stappen richting de arbeidsmarkt.

Samenvoegen GR Drechtwerk met GR Sociaal

Per 1 januari 2023 worden de GR Sociaal en de GR Drechtwerk samengesmolten tot één gemeenschappelijke regeling. Hierdoor wordt het onder andere mogelijk om een doorlopende ontwikkellijn voor inwoners te creëren door de uitvoeringsactiviteiten met betrekking tot het ontwikkelen van mensen en de toeleiding naar werk bij elkaar te voegen en een één-loket functie voor inwoners en werkgevers in te richten wat leidt tot verbeterde - één robuuste organisatie te creëren die lokale en regionale initiatieven eenvoudiger kan ondersteunen. Dit wordt in 2022 verder uitgewerkt voor besluitvorming en is in deze begroting dus nog niet financieel verwerkt.

Betere verbinding met lokaal

Met de nieuwe governance ontstaat steeds meer momentum om regionaal beleid en uitvoering te verbinden met het lokale beleid, zowel op het gebied van sociaal beleid als aanpalende domeinen zoals economie en duurzaamheidsbeleid.

Deze ontwikkelingen samen creëren een momentum om regionaal en lokaal de handschoen om te komen tot verbetering en vernieuwing op te pakken.

Wat willen we bereiken?

Iedereen die kan werken direct naar de arbeidsmarkt bemiddelen
Inwoners waardevol maken voor de arbeidsmarkt
Inwoners met een verminderde arbeidsmarktwaarde begeleiden

We hebben tot doel om inwoners die in staat zijn om te werken te bemiddelen naar betaald werk, waardoor inwoners zo zelfstandig mogelijk in hun inkomen kunnen voorzien. Inwoners zijn waardevol voor de arbeidsmarkt wanneer hun arbeidsmarktwaarde wordt vergroot. Daarom werken we met inwoners aan het wegnemen van belemmeringen die in de weg staan om te werken. Wanneer inwoners (nog) een te grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben, ontwikkelen we arbeidsmatig en/of maatschappelijk perspectief. Dat kan ook gaan om het bieden van stabiliteit en ondersteuning bij meedoen aan de maatschappij.

Resultaten in de bestandsontwikkeling

Aantal uitkeringsdossiers (verwachte stand eind 2022: 6.349)	(verwachte stand eind 2023) 6.349
---	-----------------------------------

Deze raming is gedaan op basis van de laatst bekende gegevens. Het CPB heeft op het moment van het opstellen van deze begroting voor 2023 nog geen prognose afgegeven met betrekking tot het aantal bijstandsgerechtigden.

We blijven inzetten op de ontwikkeling en uitstroom naar werk. Perspect en Baanbrekend spelen daarbij een belangrijke rol. Instrumenten als detachering, arbeidsmarktwaardeontwikkeling en job-coaching zijn cruciaal om de afstand die onze bijstandsgerechtigden hebben tot betaalde arbeid, te overbruggen. Daarom blijven wij de activiteiten van de afgelopen jaren voortzetten.

De huidige ontwikkelingen in de wereld bemoeilijken het formuleren van reële doelstellingen. In- en uitstroomdoelstellingen zijn namelijk zeer sterk afhankelijk van exogene factoren. Het blijft onze ambitie om de uitstroom van inwoners die we bemiddelen naar betaald werk en de uitstroom van

deelnemers aan Perspct naar betaald werk op tenminste hetzelfde niveau te houden als de verwachte instroom.

Het is hierbij belangrijk te realiseren dat de bemiddeling naar werk in toenemende mate niet leidt tot een grotere uitstroom uit de bijstand. Voor een groeiende groep inwoners is een parttime baan de maximaal haalbare zelfstandigheid. Dit houdt deels verband met de problematiek/omstandigheden van kandidaten, maar ook met de aard van de functies waar kandidaten naar bemiddeld worden. Zo biedt een bemiddeling naar de zorg vrijwel nooit een fulltime baan op, maar de vraag naar personeel is in die sector wel heel groot. We zetten er op in dat het aantal kandidaten dat parttime uitstroomt naar werk stijgt met 2% ten opzichte van 2022.

Daarnaast bemiddelt de SDD veel inwoners met een beperking naar werk. Op dit moment heeft een groot deel van de inwoners met een bijstandsuitkering te maken met één of meerdere beperkingen en is daardoor niet (altijd) zelfstandig in staat het wettelijk minimumloon te verdienen. Onmisbaar om deze inwoners kansen te bieden is de inzet van loonkostensubsidie.

Zoals gesteld is de afstand tot de arbeidsmarkt voor een groeiend deel van de bijstandsgerechtigden te groot. Voor deze doelgroep geldt dat we moeten werken aan het vergroten van het perspectief op maatschappelijke en arbeidsmatige ontwikkeling. In 2023 werken we verder aan het dienstverleningsconcept voor deze doelgroep en de daarbij passende doelstellingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Instroom in de bijstand voorkomen

Wij blijven inzetten op het voorkomen van instroom in de bijstand door proactieve benadering van kwetsbare jongeren en doorplaatsing van werkenden met een verminderde loonwaarde.

Uitstroom naar werk bevorderen

Inwoners met een uitkering of inwoners met een beperking die kunnen werken worden door Baanbrekend Drechtsteden bemiddeld naar werk. Indien nodig kunnen hiervoor instrumenten worden ingezet zoals loonkostensubsidie en/of begeleiding. Ook voor inwoners die veel begeleiding of een beschutte werkplek nodig hebben, is het mogelijk betaald werk te krijgen in de vorm van beschut werk.

Ontwikkeling die past bij de klant

Voor inwoners die nu nog niet in staat zijn om een plek op de arbeidsmarkt te veroveren of te behouden, zetten we in op het ontwikkelen van de arbeidsmarktwaarde. Hiervoor zijn Perspct en leerlijnen beschikbaar die inwoners ontwikkelen naar beschikbare arbeidsmarktprofielen. Voor nieuwe klanten is het Arbeidsonderzoekscentrum (AOC) beschikbaar. Hier wordt methodisch en onafhankelijk onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van de klant. Hierdoor kan gericht worden ingezet op ontwikkeling.

Voor inwoners waar ontwikkeling naar werk een te grote stap is zetten we in op een stabilisatie en meedoen. Een stabiel leven kan het vertrekpunt zijn voor verdere ontwikkeling. Er zullen ook inwoners zijn waarvoor dit het hoogst haalbare doel is. Voor het ontwikkelen van klanten in deze doelgroep werken we samen met partners zoals gemeenten.

Project doorplaatsing werkenden

Personen die niet in staat zijn om het minimumloon te verdienen kunnen onder voorwaarde in aanmerking komen voor een loonkostensubsidie. Doorplaatsing naar een baan waarbij men zelf minimaal het minimumloon kan verdienen blijft daarbij het uitgangspunt.

In het project wordt onderzocht op welke manier de ondersteuning na einde arbeidsovereenkomst geregeld kan worden, om zo de werknemer door te plaatsen naar een andere werkgever. Daarnaast richt het project zich op het uitbreiden van de doelgroep. Dit project loopt op dit moment nog. Na afloop van wordt een inschatting gemaakt of aanvullend beleid of middelen nodig zijn.

Inburgering

Vanaf 01-01-2022 is de Wet Inburgering van kracht geworden. Namens de Drechtsteden gemeenten moet de SDD voor nieuwkomers de competenties en arbeidskansen van de inburgeraar inzichtelijk maken. Het doel is de inburgeraar in een vroegtijdig stadium te laten kennismaken met de Nederlandse arbeidsmarkt en stappen te laten zetten die leiden tot het zo snel mogelijk, maar ook

duurzaam, verwerven van een plek op de arbeidsmarkt. Het gaat hierbij zowel om het trainen van arbeidsvaardigheden alsmede de sociale vaardigheden op de werkvloer. De competenties die gevraagd worden, worden binnen de SDD uitgevoerd door Perspct. Het team van Perspct en Baanbrekend hebben tevens de contacten om de werkervaringsplek te organiseren bij werkgevers.

Ontwikkelen van arbeidsmarktwaarde

Er wordt hard gewerkt aan het ontwikkelen en uitbreiden van een infrastructuur om de arbeidsmarktwaarde van onze klanten te vergroten. De SDD werkt aan het wegnemen van belemmeringen die de weg naar betaald werk (of het behouden van betaald werk) moeilijker maken. Hiervoor werken we samen met diverse partners.

'Kickstart'

Vanwege de Corona pandemie heeft de Rijksoverheid in het kader van 'Kickstart' extra middelen beschikbaar gesteld voor arbeidsmarktregio's in het kader van 'Perspectief op werk'. De SDD voert dit project samen met werkgevers, vakbonden en UWV in het Werkgeversservicepunt (WSP) Baanbrekend Drechtsteden uit.

Wat gaat het kosten?

Opgaven en producten	Begroting 2022			Primaire begroting 2023			Afwijking		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Ontwikkelen naar werk	44.312	51.577	7.266	44.734	51.506	6.772	-423	-71	-494
Apparaat Ontwikkelen naar werk	10.564	8.494	-2.069	9.052	7.723	-1.329	1.512	-772	740
Inburgering	300	300	0	2.195	2.195	0	-1.895	1.895	0
Participatie	6.479	15.534	9.055	6.744	14.565	7.821	-265	-969	-1.234
Statushouders	406	686	280	420	700	280	-14	14	0
WSW	26.563	26.563	0	26.323	26.323	0	240	-240	0
Eindtotaal	44.312	51.577	7.266	44.734	51.506	6.772	-423	-71	-494

Het saldo van € 8,1 mln. op de onderdelen Participatie en Impuls Statushouders wordt veroorzaakt door de wijze van administreren van de apparaatslasten. De betreffende apparaatslasten worden verantwoord op het onderdeel Apparaat en hierdoor zijn de lasten lager dan de baten gepresenteerd.

Inburgering

Per 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering van kracht. Daarmee is de verantwoordelijkheid voor de inburgering van asielstatushouders en gezinsmigranten bij gemeenten komen te liggen. Het budget, een specifieke uitkering (SPUK) voor inburgeringsvoorzieningen is bestemd voor de bekostiging van de leerroutes, maatschappelijke begeleiding, het participatieverklaringstraject (PVT) en de module arbeidsmarkt en participatie (MAP). De maatschappelijke begeleiding en de PVT's worden door de gemeenten uitgevoerd en ingekocht. De overige taken wordt door de SDD uitgevoerd. Bij de bepaling van het budget is in gezamenlijkheid gekeken naar de overkomende rijksmiddelen en de verdeling daarvan.

De beschikbare middelen zijn bepaald met behulp van de Divosa rekentool. Aangezien er nog geen taakstelling 2023 t/m 2026 voor de gemeenten beschikbaar is, is er voor gekozen om de voorlopige taakstelling 2022 door te trekken en ingevoerd in de rekentool. Onderstaande tabel geeft dan het volgende beeld. Het meerjarenbeeld is voor de jaren 2024 tot en met 2026 gelijk gehouden. Met de jaren zal er historie opgebouwd worden, waardoor er betere prognoses afgeven kunnen worden. Er zit wel enige risico op het maken van een inschatting van de taakstelling, zeker gezien de huidige beweging van het aantal asielzoekers, dat zich momenteel meldt. Via monitoring en evaluatie zal de taakstelling steeds beter in beeld worden gebracht en indien nodig de prognose hierop worden bijgesteld.

	Prognose 70% inburgerings plichtigen	gezins- overige migranten 2020	Voorlopige SPUK 2023	Wordt ingezet door gemeenten	Primaire begroting 2023	Voorlopige SPUK 2024 en verder	Wordt ingezet door gemeenten	Meerjarenra- ming 2024 en verder
Alblasserdam	15	1	184.560	€ 33.265	151.295	200.266	€ 33.265	167.001
Dordrecht	90	50	1.108.708	€ 209.270	899.438	1.200.807	€ 209.270	991.537
HV Giessendam	14	5	170.239	€ 31.942	138.297	184.518	€ 31.942	152.576
HI Ambacht	24	6	287.905	€ 54.192	233.713	312.179	€ 54.192	257.987
Papendrecht	25	6	296.267	€ 56.395	239.872	321.255	€ 56.395	264.860
Sliedrecht	20	7	238.335	€ 45.600	192.735	258.325	€ 45.600	212.725
Zwijndrecht	34	13	417.537	€ 77.762	339.775	452.520	€ 77.762	374.758
			2.703.550	508.426	2.195.125	2.929.870	508.426	2.421.444

Participatie

De middelen participatie zijn gebaseerd op de uitgangspuntennotitie begroting 2023 t/m 2026. Het betreft de uitvoering van het huidige beleid en de verwachte groei van het aantal klanten.

Onderstaande tabel geeft de opbouw van de baten van het budget Participatie weer.

Participatiemiddelen x 1000	voorstel 1e burap	Primaire begroting			
	2022	2023	2024	2025	2026
Uitgangspuntennotitie begroting 2023					
Loon- en prijsontwikkeling		2% + 1,9%	0%	0%	0%
Groei aantal klanten obv CPB ME V 2021		0%	2,60%	0%	0%
Participatie	12.972	13.741	14.945	14.945	14.945
Steunmaatregelen crisis	1.616	-	-	-	-
Gem Dordrecht Kinderopvang	162	-	-	-	-
Gem zwijndrecht Kinderopvang	53	-	-	-	-
Regiodeal	425	425	-	-	-
versterking arbeidsmarkt regio > WG DV	399	399	-	-	-
Totaal	15.627	14.565	14.945	14.945	14.945

Regiodeal 2023

Met de Regio Deals wil het Rijk de eigen kracht van een gebied, de regio, benutten en in partnerschap deze helpen te versterken. In het kader van Human Capital, als onderdeel van de Regiodeal, is er een aanvraag gedaan bij centrumgemeente Dordrecht. De Regiodeal is een cofinanciering op de instrumenten leerlijnen en ontwikkelbedrijven.

Versterking arbeidsmarktregio 2023

Een hechte en duurzame samenwerking in de arbeidsmarktregio's van UWV en gemeenten met grote groepen werkgevers, sociale partners en andere organisaties zoals (beroeps)onderwijs en private intermediairs is ook in deze bijzondere tijd een voorwaarde om meer mensen die daarbij ondersteuning nodig hebben duurzaam aan het werk te helpen. De subsidie is bedoeld om de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de 35 arbeidsmarktregio's duurzaam te ondersteunen en te versterken.

Impuls Statushouders

De lasten en baten zijn in lijn met de begroting 2022. Zoals gebruikelijk worden de meerkosten van € 0,5 mln. gefinancierd uit Participatiemiddelen. Een en ander conform uitgangspuntennotitie.

Met de inwerkingtreding van de Wet Inburgering per 2022 zijn we gezamenlijk in gesprek om te evalueren hoe de afbouw van de Impuls Statushouders afgebouwd kan worden in relatie tot de uitvoering van de Wet Inburgering. Op het moment van schrijven van deze begroting is die evaluatie nog niet afgerond, dat zal medio 2022 gebeuren. Op de geëigende momenten van de P&C cyclus zal over de uitkomst worden gerapporteerd en de uitkomst worden verwerkt in de begroting.

Wsw

De baten betreffen de ontvangsten die de gemeenten ontvangen volgens de septembercirculaire 2021. Deze worden een op een door gestort (lasten) naar Drechtwerk.

2.3 Opgave Zorgen voor ondersteuning

Wat zijn de ontwikkelingen?

Op het gebied van maatschappelijke ondersteuning zijn twee belangrijke ontwikkelingen die de afgelopen jaren van invloed zijn geweest op de toenemende uitgaven. Zij gelden niet alleen in de Drechtsteden, maar spelen landelijk. Deze ontwikkelingen zijn (1) een toename in het aantal toegekende maatwerkvoorzieningen en (2) een stijgende kostprijs van de maatwerkvoorzieningen. Het achterliggende jaar zien we dat de groei in aantallen doorzet, maar dat deze niet evenredig loopt met een stijging in de uitgaven. In de financiële paragraaf wordt dit verder toegelicht.

Toename aantal maatwerkvoorzieningen

Sinds 2016 zien we een gestage groei van de maatwerkvoorzieningen als gevolg van de vergrijzing, de extramuralisering en de ambulantisering. Mensen worden ouder, blijven langer zelfstandig wonen, en hebben vaak te maken met zwaardere problematiek. Daarnaast behandelt ggz steeds meer mensen in de thuissituatie. Hierdoor wordt vaker een beroep gedaan op de maatwerkvoorzieningen Wmo. Sinds 2019 zien we bovendien een forse groei op de huishoudelijke ondersteuning en de woningaanpassingen als gevolg van de invoering van het abonnementstarief eigen bijdrage.

Stijgende kostprijzen

Naast het effect als gevolg van volumeontwikkeling, hebben we ook te maken met stijgende kostprijzen. In de eerste plaats hebben de cao-ontwikkelingen een prijsopdrijvend effect. Deze cao-ontwikkelingen worden verrekend in de jaarlijkse indexcijfers die we contractueel zijn overeengekomen met de zorgaanbieders. In de tweede plaats zien we een stijging in de materiaalkosten bij voorzieningen door de schaarste van materialen. Dit is een gevolg van de coronamaatregelen in de achterliggende jaren en de stokkende aanvoerlijnen wereldwijd. Hoe dit zich in de toekomst gaat ontwikkelen en welke invloed dit zal hebben op kostprijzen is nog onzeker.

Landelijke ontwikkelingen

Naast deze maatschappelijke ontwikkelingen, zien we ook een aantal landelijke ontwikkelingen die een kostenverlagend effect kunnen hebben. In de eerste plaats zorgt de grote krapte op de arbeidsmarkt op dit moment voor wachttijden in het leveren van ondersteuning en voorzieningen. Inwoners moeten soms langer op hun ondersteuning wachten. Als gevolg van deze wachttijden zijn de uitgaven ook lager dan op basis van de groeiende klantaantallen zou worden verwacht. Ondanks alle inspanningen om de wachttijden op te lossen, is de krapte op de arbeidsmarkt naar verwachting een langdurig probleem dat ook in 2023 een effect zal hebben op de uitgaven.

Een tweede ontwikkeling is de wijziging van de eigen bijdrage systematiek in de Wmo. In het regeerakkoord is opgenomen dat het Rijk het abonnementstarief eigen bijdrage voor huishoudelijke ondersteuning zal herzien. Op dit moment is nog geen tijdpad van wetswijziging en invoering bekend, maar mogelijk zal dit in de loop van 2023 een effect gaan hebben op de groei van het aantal klanten dat gebruik maakt van ondersteuning. Als de inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor huishoudelijke ondersteuning wordt ingevoerd, verwachten we dat een deel van inwoners een eigen oplossing zal gaan zoeken voor de huishoudelijke ondersteuning.

Tenslotte is er de onzekerheid over het Wetsvoorstel Resultaatgericht indiceren. De Centrale Raad van Beroep heeft verschillende uitspraken gedaan over resultaatgerichte indicaties, en de strijdigheid met het rechtszekerheidsbeginsel. Dat betekent dat de inkoopsystematiek van de Drechtsteden onder druk is komen te staan. Het Rijk was voor de val van het kabinet in 2021 voornemens om de resultaatgerichte indicatiestelling door een wetswijziging mogelijk te maken. Op dit moment is onzeker of deze wetswijziging onder het nieuwe kabinet weer opgepakt gaat worden. Mocht deze wetswijziging uiteindelijk geen doorgang vinden, heeft dit gevolgen voor de inkoopsystematiek van de Drechtsteden.

Voorziening	Standcijfer		Prognose ¹	
	# cliënten 31-12-2020	# cliënten 31-12-2021	# cliënten 2022	# cliënten 2023
Huishoudelijke ondersteuning	7998	8493	9100	9700
Individuele begeleiding	2554	2673	2800	2900
Dagbesteding	991	1066	1090	1110
Rolstoelen	2463	2366	2390	2390
Vervoer - Scootmobielen	2291	2354	2470	2520
Vervoer - Drechtopper	9821	10388	10900	11450
Woonvoorzieningen	449	496	520	560

1. Ramingsuitgangspunten primaire begroting 2023-2026

Wat willen we bereiken?

In de Regionale visie sociaal domein Drechtsteden hebben we de volgende ambities geformuleerd:

1. We zorgen voor kwalitatief goede, doelmatige en effectieve ondersteuning met keuzevrijheid voor inwoners.
2. We zorgen voor mensgerichte ondersteuning
3. We zoeken naar innovatie binnen de geboden ondersteuning en samenwerking en hebben hierin een aanjagende rol

Bovendien is in 2022 de GR-sociaal gestart en de samenwerking met de gemeenten geïntensiveerd. Hierbij willen we zorgen voor een betere afstemming aan de voorkant van het proces waarin we de ondersteuning zoveel mogelijk normaliseren. Het uitgangspunt daarbij is *Zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig*. Met deze ambities willen we een bijdrage leveren aan een zelfstandig en volwaardig bestaan voor de inwoners in de Drechtsteden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Kwalitatief goede, doelmatige en effectieve ondersteuning met keuzevrijheid voor inwoners

De ondersteuning in de Drechtsteden is gericht op perspectief en stabilisatie. Daarbij houden we rekening met de inwoners en hun omgeving. We bevorderen de kwaliteit van de ondersteuning door kwaliteitseisen af te spreken met aanbieders en deze continu te monitoren. Dat doen we ook voor onze eigen uitvoering. Daar staat tegenover dat we ons goed bewust zijn van het feit dat we dat moeten doen met een toenemende druk op de middelen die gemeenten beschikbaar hebben binnen het sociaal domein. We zoeken, samen met gemeenten, naar mogelijkheden om ondersteuning te realiseren in de nabijheid van de inwoners. Dit doen we door de samenwerking tussen medewerkers van de sociale teams actief te zoeken en te zorgen voor kaderstellend beleid dat ruimte biedt voor maatwerk.

Mensgerichte ondersteuning

We bieden ondersteuning op maat en zoeken naar de beste passende oplossing voor de inwoners van de Drechtsteden. Dit doen we samen met de inwoners en de mantelzorgers en indien nodig met andere professionals en organisaties, zoals de serviceorganisatie jeugd, de jeugdprofessionals en de sociale teams. Dit is vooral belangrijk voor inwoners met een gecombineerde hulpvraag. Dit zijn bijvoorbeeld jongeren die vanuit de Jeugdhulp doorstromen naar de volwassenenondersteuning of inwoners die niet alleen een vraag hebben over hun ondersteuning maar ook over hun bestaanszekerheid. Daarbij hebben we oog voor de ondersteuning van de mantelzorgers. Hiervoor willen we de bestaande samenwerkingsstructuren verder versterken, maar daarnaast ook zoeken naar innovaties in het aanbod van de ondersteuning.

Innovatie binnen de geboden ondersteuning en samenwerking

In 2022 vindt de herijkingsoperatie plaats, waarbij het kaderstellend beleid door de nieuwe gemeenteraden zal worden vastgesteld. Daarbij zoeken we naar mogelijkheden om het maatschappelijk voorveld en de maatwerkondersteuning nog beter met elkaar te verbinden. Dit doen we samen met gemeenten en sociale dienst, in de samenwerking lokaal-regionaal maar ook over

1 Ramingsuitgangspunten primaire begroting 2023-2026

wetsgrenzen heen. In 2023 willen we een samenwerking waarin jongeren met een ondersteuningsvraag die 18 jaar worden geen last hebben van grenzen van wettelijke kaders.

Daarnaast zoeken we naar integrale projecten waarin we de Participatiewet verbinden met de Wmo. Deze wetsoverstijgende aanpak biedt mogelijke oplossingen in het vraagstuk van de krapte op de arbeidsmarkt, maar het is ook belangrijk met het oog op de steeds krappere rijksbudgetten. Zo hebben we nu enkele jaren een samenwerking met Stroomlijn BV waarbij zij als ontwikkelbedrijf nieuwe chauffeurs opleiden. Het inzetten van deze chauffeurs levert bovendien een belangrijke bijdrage aan de continuïteit van het doelgroepenvervoer. In 2023 vindt de evaluatie plaats van de pilot voor een meervoudig lokale was- en strijkservice als algemene voorziening. Deze voorziening komt voort uit een samenwerking tussen sociale dienst, gemeenten, lokale leerwerkbedrijven en andere ontwikkelbedrijven in de regio. Op basis van de evaluatie zal in 2023 besloten worden of deze voorziening een permanent karakter moet krijgen.

Wat gaat het kosten?

Opgaven en producten	Begroting 2022			Primaire begroting 2023			Afwijking		
Zorgen voor ondersteuning	78.375	78.989	613	78.255	79.287	1.031	120	298	418
Apparaat Zorgen voor ondersteuning	7.129	7.743	613	6.951	7.983	1.031	178	240	418
Begeleiding en kortdurend verblijf	29.155	29.155	0	29.155	29.155	0	0	0	0
Huishoudelijke ondersteuning	28.420	28.420	0	28.420	28.420	0	0	0	0
Hulpmiddelen	5.390	5.390	0	5.390	5.390	0	0	0	0
Vervoer	8.281	8.281	0	8.339	8.339	0	-58	58	0
Eindtotaal	78.375	78.989	613	78.255	79.287	1.031	120	298	418

Bij het opstellen van de begroting Zorgen voor Ondersteuning 2023 is gekeken naar de ontwikkeling van de reguliere trends in cliëntenaantallen en de bijbehorende kosten. De uitkomsten hiervan zijn vastgelegd in de uitgangspuntennotitie begroting 2023. In de realisatie over 2021 zien we een opvallend verschil in de ontwikkeling van de klantenaantallen en de ontwikkeling van de kosten. Waar de ontwikkeling van de aantallen redelijk in pas loopt met de stijgende trend die we eerder voorzagen, laten de kosten daarentegen een aanzienlijk positiever beeld zien dan waarmee aanvankelijk rekening werd gehouden. De voornaamste reden hiervoor naast Corona is de krapte op de arbeidsmarkt. Bij de 2^e bestuursrapportage 2021 hebben we gerapporteerd dat het voor zorgaanbieders steeds lastiger wordt om aan nieuw personeel te komen. Dit heeft tot gevolg dat klanten langer moeten wachten voordat zij daadwerkelijk zorg ontvangen. Het niet kunnen verzilveren van deze indicaties zien we terug in de kosten. Bij de huishoudelijke ondersteuning is dit effect het grootst. Zo was op basis van de ontwikkeling van het klantenbestand (in combinatie met het nieuwe contract) de verwachting dat in 2021 de kosten met 16% zouden toenemen. Bij de jaarrekening zien we dat de werkelijke groei maar ongeveer de helft bedraagt van hetgeen waarmee we rekening hielden. Ook voor de komende jaren is de verwachting dat de krapte op de arbeidsmarkt zal aanhouden binnen de gezondheidszorg.

Naast de krapte op de arbeidsmarkt leiden de twee eerder genoemde landelijke ontwikkelingen tot een financiële onzekerheid in de Wmo. In de eerste plaats het resultaatgericht indiceren. Als de systematiek van resultaatgericht indiceren uiteindelijk niet wettelijk wordt vastgelegd, heeft dit tot gevolg dat we voortaan weer in uren zorg moeten indiceren in plaats van het beoogde resultaat zoals we nu doen. De daarmee samenhangende afrekensystematiek (PxQ) met de zorgaanbieders zorgt ervoor dat de kosten aanzienlijk zullen stijgen. Dit brengt dus een onzekerheid met zich mee in de kostenontwikkeling voor de Wmo in de toekomst.

De andere ontwikkeling is het voornemen in het Regeerakkoord 2022 om het huidige eigen bijdrage regime eerlijker te maken. Afgelopen jaren heeft het zogenaamde abonnementstarief eigen bijdrage gezorgd voor een sterke aanzuigende werking van nieuwe klanten. De eventuele invoering van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor huishoudelijke zal de groei van nieuwe klanten afremmen. Ook deze landelijke ontwikkeling leidt dus tot een financiële onzekerheid voor de toekomstige uitgaven in de Wmo.

Vanuit de Drechtsteden nemen we deel aan de ambtelijke werkgroepen over beide genoemde wetsvoorstellen en houden wij u op de hoogte van eventuele besluitvorming rondom het wetsvoorstel resultaatgericht beschikken en de keuzes die het Kabinet maakt rondom de eigen bijdrage.

Tezamen maken deze ontwikkelingen het lastig om nu een betrouwbare inschatting te maken van de verwachte Wmo kosten voor de begroting 2023. Uitgaande van de doorrekening van de trends in de uitgangspuntennotitie 2023 is de verwachting dat de Wmo kosten in 2023 op totaalniveau ongeveer gelijk zullen zijn aan de begroting 2022 (inclusief -2% onderkant bandbreedte correctie begroting 2022). Op sommige voorzieningen verwachten we een plus en andere een min, per saldo lijken de verschillen in financiële zin elkaar uit te middelen. Voor nu houden we de verdeling aan zoals opgenomen in de begroting 2022, behalve voor de vervoerskosten van de Drechthopper. Daarvoor volgen we de vervoersbegroting van Stroomlijn. Indien nodig zal bij de bestuursrapportages in 2023 een definitieve (her)verdeling worden gemaakt van de te verwachten kosten per voorziening. Het gelijk houden van de begroting 2023 aan de begroting 2022 betekent tegelijkertijd dat in de begroting 2022 mogelijk ruimte zit die we bij de bestuursrapportages 2022 aan de hand van de eerste realisatiecijfers zo goed mogelijk zullen duiden en de begroting hierop zullen aanpassen.

2.4 Opgave Overhead

Opgaven en producten	Begroting 2022			Primaire begroting 2023			Afwijking		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Overhead	20.752	688	-20.064	23.305	154	-23.151	-2.553	-534	-3.087
Apparaat Overhead	20.752	688	-20.064	23.305	154	-23.151	-2.553	-534	-3.087
Eindtotaal	20.752	688	-20.064	23.305	154	-23.151	-2.553	-534	-3.087

In bijgevoegde tabel worden de kosten van Overhead gepresenteerd. Volgens wettelijke voorschriften (BBV) worden de baten (dekking) van de overhead op de overige opgaven onder apparaat toegelicht.

In de kosten van het apparaat is de kostenindexering van 2,0% voor looncompensatie en 1,9% voor de materiële budgetten opgenomen. Het apparaat is structureel opgehoogd met € 500.000 voor de versterking van de informatievoorziening. Daarnaast zijn de kosten met betrekking tot de Wet inburgering opgenomen. Tevens zijn de kosten die overgekomen zijn in het kader van de ontvlechting van de GRD vanuit Bureau Drechtsteden nu via dit spoor opgenomen (ca 5,5fte). Ook de kosten met betrekking tot het vervallen van de verplichting met betrekking tot de VUT 2006 geeft een verlaging van de kosten. De vergelijking tussen de jaren wordt overigens beïnvloed door administratieve verrekeningen.

Door onder anderen de gefaseerde aanpassing van de (nieuwe) verdeelsleutelmethode zit wel een verschuiving van de apparaatskosten over de opgaven heen en resulteert dit in een toename van de opgave Overhead.

2.5 Algemene dekkingsmiddelen

In de begroting is het gebruikelijk om een bedrag voor onvoorzien op te nemen. Dit bedrag is bestemd voor lasten, die nog niet in de begroting van de opgaven zijn opgenomen. In paragraaf 3.1. is de wens van gemeenten vastgelegd dat de GR Sociaal terughoudend is in het vormen van reserves en reserveringen. Dat betekent dat onvoorzien op dit moment niet ingevuld is met een bedrag.

2.6 Vennootschapsbelasting

GR Sociaal neemt voor de meeste gevallen met haar activiteiten niet deel aan het economisch verkeer, waarbij sprake is van winst(streven). De activiteiten betreffen veelal overheidstaken of worden maximaal kostendekkend uitgevoerd.

In samenwerking met onze fiscalist zijn we tot de aangiftes vennootschapsbelasting voor de jaren 2016 tot en met 2019 gekomen (GR Drechtsteden). Over deze jaren was er geen vennootschapsbelasting verschuldigd. Het totaalbedrag van de niet verrekende verliezen bedraagt thans € 383.909 (t/m 2019).

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Weerstandsvermogen (reserves)

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als het vermogen om financiële risico's op te vangen, en bestaat uit het aanwezige eigen vermogen in de vorm van algemene reserves en bestemmingsreserves.

In 2022 is voor de GRS een nota risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. Hierin is opgenomen dat voor de GRS geen reserves worden gevormd en aangehouden. Het vormen van weerstandsvermogen vindt dan ook volledig plaats bij de gemeenten zelf.

Het beleid voor reserves en weerstandsvermogen is dus terughoudend in het vormen van reserves. Dat betekent dat de weerstandscapaciteit (nagenoeg) nihil is.

Algemene reserve

De GRS heeft vanuit de splitsingsbalans van de GRD een negatief algemene reserve over gekregen. In 2017 zijn er invlechtingskosten geweest voor de toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam per 1 januari 2018. Van die invlechtingskosten is € 700.000 gedekt door een onttrekking aan de Algemene reserve, die daarmee een negatieve stand heeft. De afspraak is dat de gemeente Hardinxveld-Giessendam de komende jaren zorgt voor de aanvulling van de Algemene reserve. De stand van de Algemene reserve is per 31 december 2021 nog € 223.000 negatief.

Risicomanagement

Risicomanagement verschaft de mogelijkheid om optimaal om te gaan met onzekerheden. Met het weerstandsvermogen wordt de relatie weergegeven tussen middelen (weerstandscapaciteit) en risico's. Tot de risico's behoren alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (zoals verzekering) en die van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie. In de volgende tabel zijn deze opgenomen.

Openstaande risico's

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Rijkstoezegging vergoeding terugvorderingen Tozo	Groot (75%)	-600.000	-450.000	Door het Rijk is een vergoeding toegezegd van terugvorderingen Tozo. Dit geldt voor Tozo-voorschotten die zijn verstrekt voor 22 april 2020 (voor bekendmaking AMvB) en waarop moest worden teruggevorderd. Hiervan wordt 30% door het Rijk vergoed. Dit bedrag wordt gebaseerd op de verantwoording via de SiSa. Het bedrag verantwoord in de SiSa 2020 betekent een vergoeding van € 0,6 mln.
Huisvesting	Gemiddeld (50%)	300.000	150.000	Het pand 'De Hellingen' wordt gehuurd tot en met het eerste kwartaal 2025. Investerings zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden, maar worden beperkt tot het strikt noodzakelijke. Ook de jaarlijkse onderhoudskosten kunnen oplopen, door de ouderdom van het pand. Er wordt steeds kritisch gekeken naar de noodzaak van investeringen en onderhoudsverplichtingen. Risico is dat de extra kosten niet binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen.
Regionaal Programma ICT Verandert	p.m.			Het Regionaal Programma ICT Verandert zorgt voor grote en ingrijpende wijzigingen voor de SDD, inclusief de IT-systemen die essentieel zijn voor de primaire processen en bedrijfsvoering van de SDD. Verstoring in de beschikbaarheid van de IT-systemen zal leiden tot verstoring van de dienstverlening van de SDD. Het programma vergt een grote, nog onbekende, inzet van SDD, dit kan leiden tot vermindering van de dienstverlening van de SDD.

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Huisvesting	Groot (75%)	300.000	225.000	De plannen van de gemeente Dordrecht voor de ontwikkeling van de Spuiboulevard hebben tot gevolg dat de Sociale Dienst Drechtsteden het huidige pand moet verlaten. De kosten van nieuwe huisvesting zullen in ieder geval hoger zijn dan het huidige huurcontract, dat loopt tot en met het eerste kwartaal 2025. Er is in die kosten niet voorzien. Met de projectorganisatie van gemeente Dordrecht vindt overleg plaats welke extra kosten er gemaakt moeten worden m.b.t. de voorbereiding op de huisvesting na het eerste kwartaal 2025 en waar deze kosten zullen landen. In 2023 zal er naar verwachting extra inzet moeten worden gepleegd in en aan het project van het Huis van stad en regio.
Wetsvoorstel resultaatgericht indiceren	p.m.			De Centrale Raad van Beroep heeft verschillende uitspraken gedaan over resultaatgerichte indicaties, en de strijdigheid met het rechtszekerheidsbeginsel. Dat betekent dat de inkoopsystematiek van de Drechtsteden onder druk is komen te staan. Het Rijk was voor de val van het kabinet in 2021 voornemens om de resultaatgerichte indicatiestelling door een wetswijziging mogelijk te maken. Op dit moment is onzeker of deze wetswijziging onder het nieuwe kabinet weer opgepakt gaat worden. Mocht deze wetswijziging uiteindelijk geen doorgang vinden dan moet de zorg voortaan weer in uren worden geïndiceerd in plaats van het beoogde resultaat zoals we nu doen. De daarmee samenhangende afrekensystematiek (PxQ) met de zorgaanbieders zorgt ervoor dat de kosten aanzienlijk zullen stijgen. Dit brengt dus een onzekerheid met zich mee in de kostenontwikkeling voor de Wmo in de toekomst.
Arbeidsontwikkeling	p.m.			De werkloosheid daalt en er staat momenteel een recordaantal aan vacatures open. Door krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om (goed opgeleid en ervaren) personeel te werven. Ook bij de SDD staan vacatures lang open. De schaarste op de arbeidsmarkt zal op korte termijn niet direct een knelpunt zijn bij de kwaliteit van dienstverlening aan de klanten van de SDD. Op langere termijn kan dat echter wel het geval zijn. De SDD doet allerlei inspanningen om goed personeel te werven en te behouden.
Wmo begeleiding	Gemiddeld (50%)	500.000	250.000	De SDD heeft een aantal maatregelen genomen om de groei van de uitgaven voor Wmo Begeleiding en kortdurend verblijf te beperken. Op dit moment lijkt het dat deze maatregelen nog steeds toereikend zijn om op dit programmaonderdeel binnen het beschikbare budget te blijven. Onduidelijk is nog of op langere termijn deze maatregelen stand zullen houden. Door de vergrijzing van de bevolking is de verwachting dat in de toekomst het beroep op de Wmo alleen maar verder zal toenemen.
Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	Matig (25%)	1.500.000	375.000	Aantal klanten eind 2021 bedraagt 6.433. Van hieruit zijn de aantallen meerjarig geprognoseerd op basis van het CPB. Als blijkt dat 2023 begint met 100 meer klanten zal dit een risico betekenen van € 1,5 miljoen.
Ontwikkeling macrobudget	Gemiddeld (50%)	1.500.000	750.000	De Rijksbudgetten zijn bepaald aan de hand van een geprognoseerd macro-budget op basis van de ontwikkeling van de klantaantallen volgens het CPB. De klantaantallen 2023 laten ten opzichte van 2022 geen verandering zien. Vanaf 2022 vindt de vergoeding van LKS op basis van realisaties plaats. Dit heeft voor alsnog een positieve ontwikkeling in de budgetten vanwege het feit dat in de Drechtsteden veel LKS wordt toegepast. Daalt ons aandeel in de landelijke LKS met +/- 0.5% heeft dit een negatief effect van +/- € 1,5 miljoen.

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Bedrijfsvoering	Gemiddeld (50%)	200.000	100.000	De bedrijfsvoering moet aan steeds meer regels voldoen. Bijvoorbeeld de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en informatiebeveiliging, maar ook de steeds meer opkomende landelijke standaardisering. Daarnaast moet de informatisering aan steeds grotere eisen voldoen. We zien dat we als overheid minder snel van deze ontwikkelingen gebruik maken. De mogelijkheden die door de markt worden aangeboden en dat wat door onze inwoners wordt gebruikt, wijkt in toenemende mate van elkaar af. Systemen en hun onderlinge relatie/ uitwisseling worden complexer en dat vraagt om heroverweging. Ook de sterke afhankelijkheid van de IT-systemen en daarmee onze kwetsbaarheid blijft een risico.
Bandbreedte 2024	Gemiddeld (50%)	7.800.000	3.900.000	De meerjarenraming (2024-2026) kent een bandbreedte met betrekking tot de ramingsonzekerheid van +2% tot -2%. De onderkant van de bandbreedte is in de meerjarenbegroting 2024-2026 toegepast voor de beïnvloedbare budgetten, behalve apparaatskosten vanwege de beïnvloedbaarheid op langere termijn en gemeentelijke bijdragen. Er is daarmee een risico dat kosten en gemeentelijke bijdragen hoger worden. Impact 2024: € 3,9 miljoen (50% * € 7,8 miljoen), impact 2025: € 8,1 miljoen (50%* 16,1 miljoen) en impact 2026: € 12,4 miljoen (50%* € 24,8 miljoen).
Totaal			5.300.000	

Financiële kengetallen

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	GRD	GRD				
Netto schuldquote	1%	3%	3%	3%	3%	3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	1%	3%	3%	3%	3%	3%
Solvabiliteitsratio	9%	0%	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De schuldenlast van de GRS is laag.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate aan waarmee het bezit gefinancierd is met eigen vermogen. Het eigen vermogen van GRS is nihil, conform het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtneming van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. GRS heeft geen structurele exploitatieruimte.

De geprognosticeerde balans en de raming van het EMU-saldo zijn opgenomen in de bijlage.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het Algemeen Bestuur van de GRS heeft, in februari 2022, de Nota Activabeleid 2022 vastgesteld. Deze nota geeft weer hoe binnen de GR Sociaal wordt om gegaan met investeringen, die meerjarig worden gebruikt. De Nota is gevormd aan de hand van de het meest recente BBV en de notitie Materiële Vaste Activa van de commissie BBV.

De GRS heeft een beperkt aantal kapitaalgoederen. Het grootste deel bestaat uit gedane investeringen in en aan het pand aan de Hellingen, meubilair en de inrichting van het Werkplein.

Voor het gebruik van ICT-infrastructuur en -toepassingen is een DienstverleningsOvereenkomst gesloten met de Servicegemeente Dordrecht.

Op dit moment is niet bekend of en wanneer er in 2023 investeringen worden gedaan. Toekomstige beleids- en wetswijzigingen kunnen wel tot nieuwe investeringen leiden. Daarover vindt dan separaat besluitvorming plaats en zal door middel van een begrotingswijziging in de begroting worden opgenomen.

3.3 Financiering

Met de start van de GRS is er een nieuw Financieringsstatuur GR Sociaal 2022 opgesteld. Hierin zijn alle aspecten van de financiering van de GRS opgenomen. Het heeft als doel om de beleidskaders aan te geven voor de uitvoering van de treasuryfunctie. Deze uitvoering is opgedragen aan de gemeente Dordrecht. De GRS is en blijft daarbij autonoom in het vaststellen van het treasurybeleid.

Het treasurybeleid dient, als onderdeel van het financieel beleid, de uitvoering van de taken van de GRS te ondersteunen en waarborgen te bieden voor de financiële continuïteit van de organisatie op korte en lange termijn.

Het Statuut is op 10 maart 2022 vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Om invulling te geven aan de financiële functie zijn in het statuut de volgende doelstellingen benoemd:

- Het opereren binnen de kaders zoals die gesteld zijn in de Wet fido en door het Algemeen Bestuur.
- Het zorgdragen voor een effectief en efficiënt kas- en saldobeleer.
- Het zorgdragen voor een goed relatiebeheer.
- Het minimaliseren van financieringskosten.
- Het voeren van een prudent beleid rond uitzettingen en derivaten.
- Het realiseren van gedegen informatiestromen.

Financiële risico's

Renterisico's hebben betrekking op de vlottende schuld en de vaste schuld. De Wet Fido stelt een norm voor het maximumbedrag waarvoor kortlopende financieringsmiddelen, met een looptijd korter dan één jaar, kunnen worden aangetrokken. Deze kasgeldlimiet bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming. Voor 2023 bedraagt dit € 23 miljoen, zijnde 8,2% van € 279 miljoen.

De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal aan lasten. Het begrotingstotaal van de GRS bedraagt voor 2023 € 279 miljoen waardoor de norm voor de GRD gelijk is aan € 56 miljoen. Op dit moment heeft de GRS geen langlopende leningen. Verwacht wordt dat in 2023 geen leningen worden afgesloten.

Kredietrisico's

Een kredietrisico is het risico van een niet-terugbetaling. Deze doen voor bij uitzettingen (verstrekke geldleningen, beleggingen) of bij borgstellingen. Deze risico's worden door de Wet Fido ingeperkt door middel van te stellen voorwaarden aan marktpartijen en financiële producten. Het is de verwachting dat de GRS in 2023 geen overtollige liquide middelen zal uitzetten en/of leningen zal verstrekken.

Kas- en saldobeleer

De treasuryfunctie zorgt voor de inrichting van het betalingsverkeer en regelt de kredietlijnen. Op basis van een korte liquiditeitsplanning worden de liquiditeiten beheerd, waarbij met kasgeld en deposito's het saldo naar nul wordt gestuurd.

Relatiebeheer

Het relatiebeheer heeft betrekking op het onderhouden van marktrelaties met banken en financiële instellingen, en is van belang om ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt te monitoren.

Financieringskosten

Er wordt gezorgd voor een optimale financiering van de GRS. De activiteiten zijn er op gericht om de kosten voor aangetrokken financieringsmiddelen (zowel kort als lang) zoveel mogelijk te beperken.

Beleid rond uitzettingen en derivaten

Ten aanzien van het uitzetten van (tijdelijk) overtollige geldmiddelen geldt dat deze in principe in 's Rijks Schatkist worden aangehouden. Als hiervan wordt afgeweken wordt de Wet fido, strikt gevolgd.

3.4 Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

In 2022 krijgt de integratie tussen de GR Sociaal en GR Drechtwerk verder vorm. Beoogd is dat beide GR-en samengaan in een aangepaste GR Sociaal, waarbij zowel de Sociale Dienst Drechtsteden als Drechtwerk hun eigen identiteit behouden. Vanaf 1-1-2023 geldt er dan 1 gezamenlijk bestuur en 1 gezamenlijke leiding. De integratie raakt ook de interne organisatie van de Sociale Dienst Drechtsteden. Met hernieuwde focus wordt de opgave ontwikkelen naar werk verder ingericht inclusief Drechtwerk. De onderdelen op het gebied van inkomen die voorheen ook onder de aansturing van deze opgave vielen, worden verplaatst naar de opgave bestaanszekerheid, zodat beide opgaven de juiste focus en aandacht krijgen. En er verder gewerkt kan worden aan het bereiken van de gezamenlijke ambities uit de regionale visie.

Daarnaast wordt in 2022 de organisatie structuur aangesloten op de opgaven uit de regionale visie wat zijn beslag krijgt per 1-1-2023, waardoor er meer focus ontstaat op het realiseren van de gestelde doelen uit diezelfde regionale visie. Ook zal er in 2022 een opgave dienstverlening toegevoegd worden en vertaald worden als organisatieonderdeel. In alles wat we doen, staat de inwoner centraal. Mensgericht, mens boven regels, maatwerk bieden en integrale ondersteuning waar nodig, vanuit een stress-sensitieve benadering en met verhoogde inzet op (digitale) informatievoorziening en datasturing zijn belangrijke pijlers. We werken slim lokaal en regionaal samen met moderne technologieën om dit mogelijk te maken. Inwoners met een regionale ondersteuningsvraag die zich wenden tot de Sociale Dienst Drechtsteden hoeven maar één keer hun verhaal hoeven te doen en één keer gegevens aan te leveren. Ook vergroten we de aanwezigheid van professionals van de Sociale Dienst Drechtsteden op plaatsen waar inwoners met ondersteuningsvragen aankloppen. Zodat er gezamenlijk maatwerk geboden kan worden en de lijnen kort zijn.

Omdat dit veel vraagt van professionals zetten we in op het ontwikkelen, op peil houden en uitwisselen van de nodige kennis en vaardigheden. We onderscheiden drie soorten klanten: inwoners met een enkelvoudige en eenvoudige hulpvraag, inwoners die zelfredzaam zijn in het systeem en inwoners die zoekende zijn in het systeem. We voorzien in een vorm van accountmanagement in onze verbinding met de gemeenten, onze eigenaren. Kernfocus: we werken integraal: een manier van werken waarbij verschillende problemen rond een persoon, gezin of huishouden door twee of meer partijen in samenhang worden opgepakt, waarbij een gezamenlijk doel wordt nagestreefd, we werken gemeentegericht daar waar dat nodig, we brengen snel in beeld wat er aan de hand is en zorgen voor efficiënte en snelle oplossingen, first time right geldt als principe voor wat we doen, inclusief beantwoording van vragen.

Informatisering/ automatisering

De behoefte van gemeenten aan data en sturingsinformatie is groot en dient verschillende doeleinden.

- Zicht op eigen inwoners: behoefte aan data en inzicht in de vraag naar en het gebruik van regionale ondersteuning van inwoners uit hun gemeente, met de bijbehorende kostenontwikkeling. Waar verschilt dit van gemiddeld en waarom?
- In het P&C-proces bestaat behoefte aan inzicht in het 'lokale gebruik' in aantallen en kosten. Maar ook in de lokale effecten van beleidswijzigingen of maatschappelijke ontwikkelingen met effecten op het sociaal domein.
- Het lokaal kunnen verrijken van data en inzichten op andere domeinen om een integrale afweging te kunnen maken.
- Het kunnen meten van effecten van lokaal beleid of ontwikkelde interventies.

Het met elkaar kunnen vergelijken is daarbij handig. De ontwikkelingen in het sociale domein en de GR sociaal leiden tot meer maatwerk in de dienstverlening van de SDD. De behoefte aan informatie van gemeenten is groot en zal verder toenemen. Beide ontwikkelingen leiden tot grotere complexiteit in de inrichting van de IT systemen van de SDD en meer – zowel in aantal, diversiteit als complexiteit

van – informatieverzoeken van gemeenten. Wil de SDD haar rol van kennispartner invullen is structureel meer budget nodig. Dit blijkt tevens uit de onlangs uitgevoerde benchmark van Berenschot.

Wat is er nodig?

Voor deze doorontwikkeling is versterking van de informatievoorziening van de SDD vereist:

- Het koppelen van IT systemen met het regionale data platform zodat meer informatie beschikbaar wordt in:
 - IT systemen van de SDD.
 - IT systemen van partners en leveranciers in het sociaal domein (bijv. WMO dienstverleners, jeugd, wijkteams).
- IT voorzieningen voor het snel en betrouwbaar uitwisselen van gegevens tussen IT systemen.
- Verbetering en vervanging van huidige IT systemen van de SDD.
- Uitbreiding van het regionale dataplatform en het gemeente dashboard.
- Processen en procedures voor beheer en gegevenskwaliteit ('data governance'), vergroting van de beheer inspanning
- Uitbreiden van formatie op met name tactisch- en strategisch niveau.

De totale extra structurele lasten worden geschat op € 500.000.

Regionaal Programma ICT Verandert

Het regionale ICT Verandert programma omvat:

- Het implementeren van een nieuwe ICT Werkplek ('Digitale Werkruimte').
- Het Implementeren van Microsoft 365.
- De overgang van het Drechtsteden rekencentrum naar een rekencentrum van een leverancier.

Voor de 10 organisaties die deze dienst van de Servicegemeente Dordrecht afnemen. De planning is dat het programma op 31 december 2022 is afgerond.

Het programma zorgt voor grote en ingrijpende wijzigingen voor de SDD:

- Vrijwel alle SDD IT systemen worden 'geraakt' door deze veranderingen, ook de IT systemen die essentieel zijn voor de primaire processen en bedrijfsvoering van de SDD.
- Alle SDD medewerkers krijgen met deze veranderingen te maken.
- Het programma vergt een grote, nog onbekende, inzet van SDD.
- Extra middelen: waarschijnlijk moet de huidige apparatuur op de kantoorwerkplekken vervangen worden.
- De transitie legt een groot beslag op de capaciteit van de Service Gemeente Dordrecht. Dit zal ten kost gaan van de dienstverlening aan de SDD negatief.

Gezien de huidige status van het programma, het ontbreken van een planning voor de implementatie en inzet van de SDD, is het zeer waarschijnlijk dat het regionale programma doorloopt in 2023.

Functionaris Gegevensbescherming

Met de vorming van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal heeft zij een eigen Functionaris Gegevensbescherming (FG). Van de 1,6 fte FG bij de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden is vanuit Bureau Drechtsteden 0,8 fte FG formatie, inclusief het bijbehorend budget, geplaatst bij de SDD (DSB 12 mei 2021). De FG gaat integraal de taken conform artikel 39 Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) invullen; informeren en adviseren van de GRS, toezicht houden op naleving AVG en andere relevante wetgeving en gevraagd en ongevraagd advies.

De Functionaris Gegevensbescherming voor de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal voert tevens de taken uit zoals benoemd in artikel 36 Wet Politie Gegevens (Wpg) en artikel 26f van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg).

Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van (boekjaar) 2022 zal de rechtmatigheidsverantwoording worden ingevoerd. De officiële wetgeving, die dat regelt, is overigens nog niet vastgesteld door de 2^e Kamer. Dat blijft een onzekere factor, omdat het vaststellen van de wetgeving keer op keer wordt uitgesteld.

De rechtmatigheidsverantwoording houdt in dat in de jaarrekening 2022 het Dagelijks Bestuur van de GRS verantwoording aflegt over de financiële rechtmatigheid van de organisatie. Tot en met 2021 gaf

de (externe) accountant hierover een oordeel af. Vanaf 2022 komt dit te vervallen. Daarvoor in de plaats komt de rechtmatigheidsverantwoording, waarin het Dagelijks Bestuur nu zelf een oordeel geeft over de rechtmatigheid van de organisatie. Het Algemeen Bestuur van de GRS zal uiteindelijk met het Dagelijks Bestuur spreken over de bevindingen uit de verantwoording.

Dienstverleningsovereenkomsten

De GRS heeft twee soorten dienstverleningsovereenkomsten. Het betreft de dienstverlening van de Servicegemeente Dordrecht aan de GRS zelf. Ook heeft het betrekking op de dienstverlening van de GRS aan anderen.

Servicegemeente Dordrecht

Vanaf 1 januari 2022 heeft de GRS een overeenkomst met de gemeente Dordrecht voor de dienstverlening vanuit het voormalige Servicecentrum Drechtsteden en het Onderzoekscentrum. In de overeenkomst is opgenomen welke taken op het gebied van bedrijfsvoering en het Smart Data Center vanuit deze organisatie geleverd worden aan de GRS. De looptijd van overeenkomst is vier jaar.

DVO's GRS

Naast de reguliere taken, die benoemd zijn in artikel 5 van de regeling, worden extra taken uitgevoerd door de GRS voor gemeenten en andere partijen. Voor de extra taken zijn DVO's opgesloten. Het betreft hier onder anderen DVO's voor de uitvoering van de Wet Inburgering, Vroegsignalering schulden en de Gedupeerden toeslagenaffaire.

3.5 Verbonden Partijen

De GRS participeert in andere partijen om haar doelen te realiseren of processen tot uitvoer te brengen. Bij een deel van die organisaties is de GRS zowel bestuurlijk als financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. Het Algemeen Bestuur kan besluiten tot oprichting van en deelneming in andere partijen indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. De werkzaamheden van de verbonden partijen moeten een publiek belang dienen.

Het BBV specificeert de begrippen bestuurlijk en financieel belang als volgt:

- bestuurlijk belang: zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur (directie, Algemeen, Dagelijks Bestuur of Algemene Vergadering van Aandeelhouders) of uit hoofde van stemrecht;
- financieel belang: wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is wanneer de partij failliet gaat, of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat en de verbonden partij vervolgens niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Veelal gaat dit om gestort aandelenkapitaal, (fonds)bijdragen, verstrekte leningen of verleende garanties.

De GRS heeft twee verbonden partijen waarmee de organisatie een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft. Het betreft twee BV's. Dit zijn Stroomlijn en Baanbrekend Detacheren.

Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties
Naam verbonden partij	Baanbrekend Detacheren BV
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang	De vennootschap heeft ten doel het detacheren van inwoners, van de Drechtstedengemeenten, met afstand tot de arbeidsmarkt als bedoeld in de Participatiewet.

Omvang van financieel belang	Medio oktober 2018 is Baanbrekend Detacheren BV ontstaan, uit de Statutenwijziging van Drechtwerk Diversiteit B.V. Daarbij heeft de GRD 50% van de aandelen verworven van Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtwerk, tot dan toe enig aandeelhouder van deze vennootschap. Vanaf 1 januari 2019 worden de exploitatielasten van de vennootschap, bestaande uit personeelskosten van gedetacheerden en apparaatslasten, gefinancierd uit de volgende inkomstenstromen: (a) Inkomsten uit detacheringen, (b) ontvangsten uit Loonkostensubsidie en (c) inkomsten uit de dienstverleningsovereenkomst met de GRD. De GRD bezit 50 aandelen B, elk nominaal groot € 1. De overige aandelen zijn in handen van Drechtwerk. In 2019 is er een lening verstrekt ter grootte van € 500.000, met een looptijd van 5 jaar. De restschuld per eind 2021 bedraagt € 500.000.
Bestuurlijk belang	De Drechttraad heeft op 6 februari 2018 besloten om deel te nemen aan een BV die ten doel heeft het detacheren van inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroep van de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorzieningen) en waarvan het Openbaar Lichaam Drechtsteden en GR Sociale Werkvoorziening Drechtsteden 'Drechtwerk' enige aandeelhouders zijn.
Deelnemende partijen	Aandeelhouders zijn Openbaar Lichaam Drechtsteden (50%) en Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtwerk (50%). Gedetacheerden: Inwoners uit de Drechtsteden met een afstand tot de arbeidsmarkt vanuit de P-wet. Hoewel het de bedoeling was om zowel P-wetters als SW-ers te detacheren, is alleen detachering van de P-wetters ontwikkeld. Klanten: Het klantenbestand bestaat met name uit organisaties die al gebruik maakten van de detacheringsconstructie van de GRD.

Beleidsinformatie

Verbonden doelstelling	Een toekomstbestendige, professionele uitvoeringsorganisatie voor het detacheren van inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt met het oog op stabiliteit en participatie van deze doelgroep en het stimuleren van duurzame uitstroom uit de uitkering.		
Actuele opgaven van verbonden partij	• Rechtmatige en doelmatige organisatie van detachering van de doelgroep P-wet. • Begeleiding en ontwikkeling van de medewerker. • Stimuleren van duurzame uitstroom naar regulier werk bij een reguliere werkgever.		
Ontwikkelingen	Met ingang van 1 juli 2021 is de cao Aan de Slag ingegaan voor alle medewerkers die met behulp van loonkostensubsidie in dienst zijn bij een publieke organisatie die belast is met de uitvoering van de Participatiewet of detachering van deze medewerkers. De cao is bedoeld om mensen te laten groeien in hun persoonlijke ontwikkeling en loopbaan door vanuit het sociaal ontwikkelbedrijf opleiding, begeleiding en stimulering te bieden. Met de komst van deze nieuwe cao komt de focus voor Baanbrekend Detacheren nog nadrukkelijker te liggen op doorstroom, ontwikkeling en opleiding van ons medewerkers. Onze detacheringspraktijk is daar het afgelopen jaar op aangepast en zal ook het komende jaar verder worden ontwikkeld om aan deze opgave invulling te geven. Ondanks het feit dat COVID-19 nog altijd het nieuws beheerst en zorgt voor beperking van economische activiteiten, hebben wij in de detachering van onze medewerkers daar relatief weinig last van gehad. Net als in 2020 gold ook afgelopen jaar de afspraak met onze klanten dat uitval van activiteiten niet leidt tot doorbetalingsplicht. Daarvan is maar zeer beperkt gebruik gemaakt. Sterker nog, bij een deel van onze inleners zorgt deze crisis zelfs voor extra bedrijvigheid en is men continue op zoek naar uitbreiding van het personeelsbestand. Een en ander betekent dat wij ook dit jaar geen beroep hebben hoeven te doen op steunmaatregelen van de overheid. De nieuwe cao is zowel op medewerkers uit de P-wet als op jongeren met een Wajong uitkering van toepassing. BBDeta heeft met het UWV de mogelijkheden onderzocht om ook deze doelgroep detacheringsactiviteiten te gaan ontwikkelen. Dit zal in 2022 zijn beslag gaan krijgen.		
Financieel belang			
Aandelenkapitaal GRD	50% van het aandelenkapitaal, nominale waarde € 50.		
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 112.842	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	Nog niet bekend
Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 1.245.471	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	Nog niet bekend
Jaarlijkse bijdrage	€ 0,7 miljoen		

Toelichting financieel belang	Het resultaat over 2021 voor belastingen bedraagt ruim € 49.000. Daarin is de lagere DVO bijdrage van de SDD (€ 61.800, zie hierboven bij financieel belang) verrekend. De ontwikkeling van de winstgevendheid van BBDeta is structureel positief. Dit wordt veroorzaakt door ene mix van hoge productiviteit van onze medewerkers en een rendabele prijsstelling, waarin wij in de tarieven rekening houden met de bepalingen uit de Wet Markt en Overheid. Beleidsmatige resultaten: In 2021 had BBDeta gemiddeld 96 medewerkers in dienst. De in- en uitstroom was, vanwege de Corona crisis en de krapte op de arbeidsmarkt, een stuk lager dan voorgaande jaren (instroom 49 medewerkers, uitstroom 45 medewerkers). Los van de directe besparingen die een dienstverband bij BBDeta oplevert (de medewerker is immers uit de uitkering), is de doelstelling van het instrument detacheren het stimuleren van duurzame uitstroom. In totaal zijn sinds de start inmiddels 193 medewerkers uitgestroomd, waarvan 72 medewerkers naar een vaste baan bij een reguliere werkgever. Daarmee is 37% van onze uitstroom te betitelen als duurzaam. Voor de uitvoering van de detacheringsactiviteiten ontvangt Baanbrekend Detacheren BV een vergoeding van de SDD.
Vaststelling begroting en jaarrekening	Uit de exploitatie van de afgelopen jaren is gebleken dat BBDeta over ruim voldoende werkkapitaal beschikt om de operationele activiteiten te financieren. Daarom is in december 2021 besloten om 200.000 euro af te lossen op het krediet van 500.000 euro dat Drechtsteden in 2019 beschikbaar heeft gesteld. De daadwerkelijke aflossing vindt plaats in januari 2022. De jaarrekening en het Bestuursverslag dienen uiterlijk 31 mei van het jaar daarna te worden opgemaakt door de vennootschap. De jaarrekening 2020 is opgemaakt en op 2 december 2021 vastgesteld door de algemene vergadering van de vennootschap. De begroting 2021 van Baanbrekend Detacheren B.V. is vastgesteld door het bestuur.
Financieel resultaat	Het resultaat over 2021 voor belastingen bedraagt ruim € 49.000.
Risico's	N.v.t.

Naam verbonden partij	Stroomlijn BV
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang	Het op elkaar afstemmen van het doelgroepenvervoer en kleinschalige mobiliteitsoplossingen, en het op efficiënte wijze uitvoering geven daaraan.
Omvang van financieel belang	Het belang van de GRD bedraagt 100% van de aandelen (gestort en opgevraagd kapitaal Stroomlijn BV bedraagt € 1). De GRD heeft, conform Drechttraadbesluit d.d. 6 september 2017, een 5-jarige geldlening van € 300.000 verstrekt, ter financiering van de noodzakelijke investeringen. Voor overige opstartkosten die niet als investering aan te merken zijn, is aan Stroomlijn een eenmalige subsidie van € 25.000 verstrekt. Op 14 januari 2020 is een tweede geldlening aan Stroomlijn verstrekt, van maximaal € 500.000. Deze lening wordt gebruikt voor de aanschaf van Wijkhopper voertuigen, investeringen in software voor de planning van vervoersstromen en kantoorinventaris. Ter verbetering van de vermogenspositie van Stroomlijn BV heeft daarom per 21 januari 2020 een agiostorting plaatsgevonden ad € 450.000. Ten slotte financiert de SDD deels de regiekosten en draagt daarmee mede bij aan de exploitatiekosten van Stroomlijn BV.
Bestuurlijk belang	De Algemene Vergadering van Aandeelhouders bestaat, conform Drechttraadbesluit d.d. 20 juli 2020, uit 2 portefeuillehouders vanuit het Drechtstedenbestuur (WMO en Fysiek) die de rol van eigenaar van Stroomlijn vervullen. In genoemd voorstel is een nadrukkelijker onderscheid gemaakt tussen de rol van het DSB als eigenaar en die van de opdrachtgevers (o.a. SDD).
Deelnemende partijen	De Gemeenschappelijke Regeling Sociaal is volledig aandeelhouder van Stroomlijn BV en als onderdeel hiervan de Sociale Dienst Drechtsteden de grootste opdrachtgever. Stroomlijn kent naast de SDD ook andere opdrachtgevers. Zo wordt in 2021 aansturing gegeven aan, het Jeugdwet vervoer (SOJ), het vervoer van Baanbrekend Drechtsteden, het leerlingenvervoer, gymvervoer, vervoer vanuit de wet langdurige zorg, beschermd wonen en regisseur OV in DMG concessie voor de ketenmobiliteit.

Beleidsinformatie

Verbonden doelstelling	Vanuit de Wmo hebben de Drechtsteden een compensatieplicht richting inwoners die een beperking ondervinden in hun mobiliteit. In voorkomende gevallen kan die beperking inhouden dat er (taxi)vervoer aangeboden wordt aan de betreffende inwoner. Dit wordt doelgroepenvervoer genoemd. Stroomlijn regisseert dit doelgroepenvervoer. Door het doelgroepenvervoer publiek aan te sturen kunnen gebruikers van het vervoer optimaal worden gecompenseerd in hun mobiliteitsbeperking. De eigen kracht wordt benut en maatwerk wordt mogelijk.
Actuele opgaven van verbonden partij	Regie en beheer voeren op alle vervoersopdrachten. Door ontwikkelen tot ontwikkelbedrijf om mensen op te leiden tot een kwalitatief goede chauffeur. Stroomlijn richt zich daarnaast in opdracht van de aandeelhouders op de betaalbaarheid van de systemen, de opgave 'De Bereikbare Stad en Regio' en het verduurzamen van het vervoer via het zero emissie convenant doelgroepenvervoer.

Ontwikkelingen			
Financieel belang			
Aandelenkapitaal GRD	Het belang van de GRD bedraagt 100% van de aandelen (gestort en opgevraagd kapitaal Stroomlijn BV bedraagt € 1).		
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 1	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 450.001
Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 1.616.680	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 2.195.481
Jaarlijkse bijdrage			
Toelichting financieel belang	Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).		
Vaststelling begroting en jaarrekening	De begroting van Stroomlijn BV voor 2021 is in de Algemene Vergadering van juli 2020 vastgesteld. De jaarrekening over 2020 is in de Algemene Vergadering van 25 maart 2021 vastgesteld.		
Financieel resultaat	Stroomlijn BV heeft in 2020 een resultaat van € 0 behaald. (Jaarrekening 2020 Stroomlijn BV d.d. 12 maart 2021.)		
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstrekte lening niet wordt terugbetaald. In de business case van de Wijkhopper is het financiële voordeel 2020 begroot op € 0,2 miljoen oplopend naar € 0,5 miljoen in 2021. Het voordeel zal niet in volledigheid worden gerealiseerd wanneer: • De doelgroep geen of in mindere mate beroep zou doen op de Wijkhopper; • Als er minder chauffeurs kunnen worden ingezet via Baanbrekend Drechtsteden; • Wanneer er concurrentie van andere vervoerders gaat ontstaan.		

4 Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten

In onderstaande tabel is de recapitulatie (bedragen x € 1.000) opgenomen van de programmabegroting naar taakveld.

Taakvelden (x € 1.000)	Begroting 2022			Primaire begroting 2023			Afwijking		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0.4 Overhead	20.752	688	-20.064	23.305	154	-23.151	-2.553	-534	-3.087
Apparaat Overhead	20.752	688	-20.064	23.305	154	-23.151	-2.553	-534	-3.087
6.3 Inkomstenregelingen	132.551	138.767	6.216	128.358	136.502	8.143	4.192	-2.265	1.927
Apparaat Bestaanzekeerheid versterken	11.496	17.212	5.716	10.237	18.381	8.143	1.258	1.169	2.427
Inkomensondersteuning	108.922	109.422	500	105.406	105.406	0	3.517	-4.017	-500
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.250	2.250	0	2.328	2.328	0	-78	78	0
Minimabeleid	9.882	9.882	0	10.387	10.387	0	-505	505	0
6.4 Begeleide participatie	27.173	27.878	705	26.852	26.852	0	320	-1.025	-705
Apparaat Ontwikkelen naar werk	610	1.315	705	529	529	0	81	-786	-705
WSW	26.563	26.563	0	26.323	26.323	0	240	-240	0
6.5 Arbeidsparticipatie	17.339	23.986	6.647	18.064	24.961	6.897	-725	975	250
Apparaat Bestaanzekeerheid versterken	176	262	86	157	283	126	18	21	39
Apparaat Ontwikkelen naar werk	9.954	7.180	-2.774	8.523	7.193	-1.329	1.431	14	1.445
Inburgering	300	300	0	2.195	2.195	0	-1.895	1.895	0
Minimabeleid	25	25	0	25	25	0	0	0	0
Participatie	6.479	15.534	9.055	6.744	14.565	7.821	-265	-969	-1.234
Statushouders	406	686	280	420	700	280	-14	14	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	5.779	6.013	234	5.750	6.037	288	29	24	54
Apparaat Zorgen voor ondersteuning	389	623	234	360	647	288	29	24	54
Hulpmiddelen	5.390	5.390	0	5.390	5.390	0	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	75.938	82.226	6.288	75.683	83.401	7.718	255	1.175	1.430
Apparaat Bestaanzekeerheid versterken	3.997	9.880	5.883	4.011	11.090	7.079	-14	1.210	1.196
Apparaat Zorgen voor ondersteuning	5.968	6.373	405	5.638	6.277	639	330	-96	234
Begeleiding en kortdurend verblijf	29.155	29.155	0	29.155	29.155	0	0	0	0
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	118	118	0	120	120	0	-2	2	0
Huishoudelijke ondersteuning	28.420	28.420	0	28.420	28.420	0	0	0	0
Minimabeleid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervoer	8.281	8.281	0	8.339	8.339	0	-58	58	0
6.81 Geëscaleerde zorg	772	747	-25	954	1.058	105	-181	312	130
Apparaat Zorgen voor ondersteuning	772	747	-25	954	1.058	105	-181	312	130
Eindtotaal	280.305	280.305	0	278.966	278.966	0	1.339	-1.339	0

Incidentele lasten en baten

De begroting en de meerjarenraming horen structureel in evenwicht te zijn. Aan incidentele baten en lasten zit een begin en einde en beperken zich tot maximaal drie jaar. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden in het algemeen als incidenteel beschouwd. In de financiële verordening is opgenomen dat het grensbedrag voor het opnemen van incidentele baten en lasten € 100.000 bedraagt. Er zijn geen structurele of incidentele mutaties in de reserves begroot.

4.2 Verdeelsleutels

Bijdragen in de kosten van de GRS worden bij de zeven Drechtsteden-gemeenten opgehaald aan de hand van een aantal verdeelsleutels. In 2021 zijn deze verdeelsleutels samen met de gemeenten geactualiseerd aan de hand van zeven criteria: uitlegbaar, transparant, eenvoudig, toekomstbestendig, maatwerk en integraliteit faciliteren en stabiel. Dit heeft de geresulteerd in de volgende nieuwe verdeelsleutels per dienst:

- Inkomensregelingen: verhouding inkomsten BUIG
- Arbeidsparticipatie: 3-jarig gemiddeld aantal bijstandsontvangers
- Wet Inburgering: aantal inburgeringsplichtigen
- Schuldhulpverlening: aantal cliënten in schuldhulpverlening
- Overige diensten: doorbelasting van werkelijke kosten
- Apparaatskosten: uitvoeringskosten en overhead worden toegewezen aan de bovenstaande diensten en vervolgens verdeeld op basis van de desbetreffende verdeelsleutel.

De nieuwe kostenverdeelsleutels worden vanaf 2023 gebruikt voor het bepalen van de bijdragen van de gemeenten. Door het invoeren van nieuwe verdeelsleutels ontstaat er een herverdeeldeffect tussen gemeenten. Dat betekent dat de ene gemeente minder gaat bijdragen aan de GRS en de andere gemeente juist meer. Om dit effect de komende jaren te dempen is er besloten om een periode van ingroei van vier jaar te hanteren. In de periode zijn de herverdeeldeffecten volgens onderstaand schema in de begroting opgenomen:

2023: 75% huidige systematiek 25% nieuwe systematiek

2024: 50% huidige systematiek 50% nieuwe systematiek

2025: 25% huidige systematiek 75% nieuwe systematiek

2026: 100% nieuwe systematiek

	Huidige sleutels	Nieuwe sleutels
Bestaanszekerheid versterken		
Inkomensondersteuning	BUIG aantallen 5 jaars gemiddelde	Verhouding inkomsten BUIG
Minimabeleid	BUIG aantallen 5 jaars gemiddelde	Voorcalculatie per gemeente
Maatwerkvoorziening inkomenssteun CGZ	Verhouding iu SD WMO	Voorcalculatie per gemeente
Budgetadvies en schuldbemiddeling	BUIG aantallen 5 jaars gemiddelde	aantal cliënten schuldhulpverlening
Ontwikkelen naar werk		
Participatie	Participatiemiddelen uit de algemene uitkering	BUIG aantallen 3 jaars gemiddelde
Statushouders/wet inburgering	Meerkosten tlv Participatiebudget	aantal inburgersingsplichtigen
WSW	Voorcalculatie per gemeente	Voorcalculatie per gemeente
Zorg voor ondersteuning		
Huishoudelijke ondersteuning	Voorcalculatie per gemeente	Voorcalculatie per gemeente
Hulpmiddelen, Vervoer	Voorcalculatie per gemeente	Voorcalculatie per gemeente
Begeleiding, kortdurend verblijf en persoonlijke verzorging	WMO-middelen uit de algemene uitkering	Voorcalculatie per gemeente
Zorg voor ondersteuning		
WMO – 2015 uitvoeringskosten	WMO-middelen uit de algemene uitkering	Voorcalculatie per gemeente, BUIG 3 jaars gemidd.
Overige apparaatskosten/ overhead	BUIG aantallen 5 jaars gemiddelde	BUIG aantallen 3 jaars gemiddelde

Bijlagen

Bijlage A: Bijdragen per gemeente per programma

Opgaven bedragen x 1.000		Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	Hendrik-Ido Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
Bestaanzekeerheid versterken		7.479	82.420	3.305	7.089	11.026	10.440	24.272	146.031
	Apparaat Bestaanzekeerheid versterken	1.407	17.306	667	1.342	2.272	2.017	4.687	29.697
	Budgetadvies en Schuldbemiddeling	5	70	3	5	10	7	19	120
	Inkomensondersteuning	5.427	57.709	2.294	5.088	7.746	7.405	17.804	103.474
	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	136	1.170	124	188	209	287	214	2.328
	Minimabeleid	504	6.164	217	466	790	723	1.548	10.412
Ontwikkelen naar werk		2.480	31.843	552	1.929	3.364	3.727	7.130	51.025
	Apparaat Ontwikkelen naar werk	364	4.498	154	346	575	514	1.216	7.666
	Inburgering	151	899	138	234	240	193	340	2.195
	Participatie	626	8.751	235	500	877	887	2.264	14.140
	Statushouders	51	295	25	74	80	63	112	700
	WSW	1.287	17.400	0	776	1.592	2.071	3.198	26.323
Zorgen voor ondersteuning		4.617	34.058	3.930	5.880	7.921	7.333	12.546	76.286
	Apparaat Zorgen voor ondersteuning	424	4.260	334	486	683	678	1.117	7.983
	Begeleiding en kortdurend verblijf	1.833	12.559	1.634	2.131	2.909	3.000	4.513	28.579
	Huishoudelijke ondersteuning	1.594	11.953	1.343	2.188	2.983	2.396	4.692	27.149
	Hulpmiddelen	373	2.102	263	494	523	515	930	5.200
	Vervoer	393	3.184	356	581	823	744	1.294	7.375
Eindtotaal		14.575	148.321	7.787	14.898	22.311	21.500	43.949	273.341

Bijlage B: Bijdragen per gemeente per taakveld

Taakveld (bedragen x 1.000)		Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	Hendrik-Ido Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
6.3	Inkomensregelingen	6.954	75.639	3.051	6.588	10.142	9.688	22.450	134.513
6.4	Begeleide participatie	1.313	17.719	0	800	1.632	2.107	3.283	26.852
6.5	Arbeidsparticipatie	1.182	14.306	559	1.143	1.755	1.641	3.894	24.480
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	407	2.454	281	531	576	563	1.035	5.847
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.720	37.145	3.896	5.836	8.207	7.500	13.286	80.590
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	1.058	0	0	0	0	0	1.058
Eindtotaal		14.575	148.321	7.787	14.898	22.311	21.500	43.949	273.341

Bijlage C: Geprognosticeerde balans en EMU saldo

Op 1 januari 2022 is de GRD gesplitst in twee onderdelen. De Sociale Dienst is als GRS zelfstandig doorgegaan, de overige delen zijn ondergebracht bij de gemeente Dordrecht. Dit betekent dat er op dat moment een boedelscheiding is gemaakt en er een splitsingsbalans is opgesteld. Er is als het ware een knip gemaakt in de balans van de GRD. Dit heeft geleid tot de volgende meerjarige balans.

Balans (x € 1.000)	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Activa				
Vaste activa	1.524	861	826	792
Vlottende activa	10.000	10.000	10.000	10.000
	11.524	10.861	10.826	10.792
Passiva				
Eigen Vermogen	0	0	0	0
Voorzieningen	67	35	4	0
Vaste schulden	0	0	0	0
Vlottende passiva	11.458	10.825	10.822	10.792
	11.524	10.861	10.826	10.792
	0	0	0	0

Het EMU saldo staat vermeld in onderstaande tabel.

EMU x € 1.000	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Omschrijving					
Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV artikel 17c)	0	0	0	0	0
Mutatie (im)materiële vaste activa, afschrijvingen	500	400	200	200	200
Mutatie (im)materiële vaste activa, investeringen	500	400	200	200	200
Mutatie voorzieningen	0	0	0	0	0
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0	0	0
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0

Bijlage D: Begroting en meerjarenraming naar taakvelden

Taakvelden (x € 1.000)		Begroting 2023			Raming 2024			Raming 2025			Raming 2026		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.4	Overhead	23.305	154	23.151	23.305	154	23.151	23.034	37	22.997	23.034	37	22.997
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.195	2.195	0	2.421	2.421	0	2.421	2.421	0	2.421	2.421	0
6.3	Inkomensregelingen	128.358	136.502	-8.143	128.789	136.932	-8.143	129.078	137.149	-8.071	127.946	136.018	-8.071
6.4	Begeleide participatie	26.852	26.852	0	25.931	25.931	0	25.122	25.122	0	23.963	23.963	0
6.5	Arbeidsparticipatie	15.869	22.766	-6.897	16.248	23.146	-6.897	16.463	23.290	-6.828	16.462	23.290	-6.828
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	5.750	6.037	-288	5.802	6.089	-288	5.850	6.137	-287	5.897	6.184	-287
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	75.683	83.401	-7.718	77.236	84.954	-7.718	78.794	86.500	-7.706	80.365	88.071	-7.706
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	954	1.058	-105	954	1.058	-105	954	1.058	-105	954	1.058	-105
Totaal		278.966	278.966	0	280.686	280.686	0	281.715	281.715	0	281.042	281.042	0

Bijlage E: Meerjaren bijdrage per gemeente per taakveld

		Alblasserdam				Dordrecht				Hardinxveld-Giessendam				H.I. Ambacht			
Bedragen x 1.000		2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
Totaal		14.575	14.804	14.964	15.036	148.321	148.456	148.323	147.107	7.787	8.121	8.407	8.654	14.898	15.234	15.488	15.641
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	151	167	167	167	899	992	992	992	138	153	153	153	234	258	258	258
6.3	Inkomensregelingen	6.954	7.028	7.073	7.044	75.639	75.600	75.660	74.948	3.051	3.100	3.132	3.128	6.588	6.662	6.730	6.718
6.4	Begeleide participatie	1.313	1.298	1.302	1.307	17.719	17.208	16.637	15.877					800	796	782	758
6.5	Arbeidsparticipatie	1.030	1.112	1.149	1.176	13.407	13.540	13.459	13.261	420	472	505	532	909	1.018	1.089	1.151
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	407	414	422	430	2.454	2.443	2.430	2.416	281	289	296	303	531	544	555	568
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.720	4.785	4.852	4.913	37.145	37.616	38.088	38.555	3.896	4.107	4.321	4.539	5.836	5.957	6.074	6.187
6.81	Geëscaleerde zorg 18+					1.058	1.058	1.058	1.058								

Bedragen x 1.000	Papendrecht				Sliedrecht				Zwijndrecht				Totaal			
	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
Totaal	22.311	22.682	22.997	22.960	21.500	21.803	22.041	22.146	43.949	44.261	44.274	44.105	273.341	275.362	276.494	275.649
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	240	265	265	265	193	213	213	213	340	375	375	375	2.195	2.421	2.421	2.421
6.3 Inkomensregelingen	10.142	10.204	10.233	10.157	9.688	9.799	9.915	9.915	22.450	22.532	22.435	22.118	134.513	134.925	135.178	134.027
6.4 Begeleide participatie	1.632	1.595	1.627	1.432	2.107	1.994	1.899	1.803	3.283	3.040	2.876	2.784	26.852	25.931	25.122	23.963
6.5 Arbeidsparticipatie	1.515	1.646	1.714	1.766	1.448	1.544	1.576	1.594	3.555	3.757	3.800	3.810	22.285	23.090	23.290	23.290
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	576	585	593	602	563	573	582	591	1.035	1.047	1.058	1.070	5.847	5.894	5.936	5.979
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	8.207	8.387	8.565	8.738	7.500	7.680	7.857	8.030	13.286	13.511	13.731	13.948	80.590	82.043	83.488	84.911
6.81 Geëscaleerde zorg 18+													1.058	1.058	1.058	1.058

In deze tabel is rekening gehouden met de onderzijde van de bandbreedte (-2% over 2024, -4% over 2025 en -6% over 2026).

Bijlage F: Ramingsuitgangspunten per opgave

In onderstaande tabellen vindt u de uitgangspunten en ramingspercentages per jaar. Dit zijn de werkelijke geprognosticeerde ramingspercentages per jaar op basis van reëel plannen. Op basis van de afgestemde uitgangspunten en beleidskeuzes wordt er reëel geraamd, waarna het bestuur tot besluitvorming kan komen.

Legenda bij tabel:

- Kolom uitgangspunten 2022: deze kolom bevat de geprognosticeerde groei of krimp percentage in 2021 o.b.v. de realisatiecijfers van de afgelopen jaren en prognoses uit externe bronnen. Voorbeeld: bij inkomensondersteuning (eerste rij) is bijvoorbeeld gebruik gemaakt van de raming door het CPB MEV 2021 waarbij voor 2022 een daling is voorspeld t.o.v. de eindstand 2021 van 1,4%;
- Kolom uitgangspunten 2023: deze kolom bevat de groei of krimp in 2022 t.o.v. eindstand 2022. Voorbeeld: in 2023 wordt door CPB voorspeld dat de inkomensondersteuning ('bijstand') t.o.v. 2022 zal groeien met 0%;
- Kolom uitgangspunt 2024: deze kolom bevat de groei of krimp in 2024 t.o.v. eindstand 2023. Voorbeeld: in 2024 wordt door CPB voorspeld dat de inkomensondersteuning ('bijstand') t.o.v. 2023 zal stijgen met 2,6%;
- Kolom uitgangspunten 2025: deze kolom bevat de groei in 2025 t.o.v. eindstand 2024. Voorbeeld: in 2025 wordt door CPB voorspeld dat de inkomensondersteuning ('bijstand') t.o.v. 2024 zal stijgen met 0%.

Tabel bestaanszekerheid versterken

Opgaven	Uitgangspunten 2022 (Begroting 2023)	Uitgangspunten 2023 (Begroting 2023)	Uitgangspunten 2024 (Begroting 2023)	Uitgangspunten 2025 e.v. (Begroting 2023)	Risico
Bestaanszekerheid versterken					
Inkomensondersteuning	groei aantal klanten o.b.v. CPB (Macro Economische Verkenning september 2021) +/- 1,4%	groei aantal klanten o.b.v. CPB (Macro Economische Verkenning september 2021) 0,0%	groei aantal klanten o.b.v. CPB (Macro Economische Verkenning september 2021) +/- 2,6%	groei aantal klanten o.b.v. CPB (Macro Economische Verkenning september 2021) 0,0%	Ontwikkeling van het CPB is volgens de publicatie van de "Macro Economische Verkenning 2022" in september 2021. In hoeverre de prognose van het CPB waarheid gaat worden hangt af van hoe de (plaatselijke) economie zich ontwikkelt na beëindiging van de ondersteunende maatregelen en daaraan gekoppeld hoe de ontwikkeling van het klantenaantal zal zijn na 1 oktober 2021.
Inkomensondersteuning BBZ lopende uitkeringen	aantal lopende uitkeringen 11	aantal lopende uitkeringen 11	aantal lopende uitkeringen 11	aantal lopende uitkeringen 11	De lopende uitkeringen laten de laatste jaren weinig fluctuaties zien. Hoe het aantal lopende uitkeringen zich ontwikkelt is vooral afhankelijk van het aantal aanvragen wanneer de ondersteunende maatregelen vanuit het Rijk worden beëindigd per 1 oktober 2021.
Minimabeleid	RMB, CZM (minima) sms-kinderfonds groei 5%, Bijzondere bijstand 10% en Bewindvoering 7%	RMB, CZM (minima) sms-kinderfonds groei 5%, Bijzondere bijstand 10% en Bewindvoering 7%	RMB, CZM (minima) sms-kinderfonds groei 5%, Bijzondere bijstand 5% en Bewindvoering 7%	RMB, CZM (minima) sms-kinderfonds groei 5%, Bijzondere bijstand 5% en Bewindvoering 7%	Armoede neemt toe en er zijn geen koopkracht compenserende maatregelen. Anderzijds zijn economische groei en verwachtingen positief. Voor minima wordt de CPB lijn niet gevolgt. Nu aanname groei 5% (behalve BB en Bewindvoering) zodra SCP/SER groei bekend maakt wordt deze lijn gevolgd.
Maatwerkvoorziening inkomensondersteuning	12%	12%	12%	12%	
Budgetadvies en schuldhelpbemiddeling	geen	geen	geen	geen	Extra budget schulden en armoede in 2022 beschikbaar en voorsel sociaal lenfonds.
Apparaatskosten	Apparaatskosten volgt groei klantenaantallen				Mogelijke formatieuitbreiding vroegsignalering.

Tabel Ontwikkelen naar werk

Opgaven	Uitgangspunten 2022 (Begroting 2023)	Uitgangspunten 2023 (Begroting 2023)	Uitgangspunten 2024 (Begroting 2023)	Uitgangspunten 2025 (Begroting 2023)
Ontwikkelen naar werk				
Participatie	Groei aantal klanten o.b.v. CPB MEV/ 2021 (Macro Economische Verkenning) +/- 1,4%	Groei aantal klanten o.b.v. CPB MEV/ 2021 (Macro Economische Verkenning) 0%	Groei aantal klanten o.b.v. CPB MEV/ 2021 (Macro Economische Verkenning) 2,6%	Groei aantal klanten o.b.v. CPB MEV/ 2021 (Macro Economische Verkenning) 0%
Per 1-1-2022 uitvoering participatieplekken over naar gemeenten +/- € 1,8 miljoen.				
Steunmaatregelen crisis	Extra Impuls re-integratie € 1,8 miljoen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Versterking arbeidsmarkt regio (centrumgemeente)	Inzet € 0,4 mln. t.b.v. regionale samenwerking en versterken werkgeversdienstverlening		n.v.t.	n.v.t.
Regiodeal (centrumgemeente)	Inzet € 0,5 mln. op leerlijnen en ontwikkelbedrijven		n.v.t.	n.v.t.
Impuls Statushouders	Uitgangspunt is geen groei t.o.v. niveau 2021. Aantallen Impuls Statushouders zullen teruglopen en cumuleren met de opbouwde aantallen nieuwe Wet inburgering.			
Inburgering	Specifieke uitkering voor inburgeringsvoorziening € 0,65 mln. (7)	Groei aantal inburgeringsplichtigen is afhankelijk van de taakstelling die gemeenten opgelegd krijgen van het Rijk. Hiervoor wordt ook budget SPUK Inburgeringsvoorzieningen toegekend.		
Apparaatslasten	De formatie volgt in omvang de groei van de aantallen van de betreffende taak			
Apparaatslasten Inburgering	8,4 fte	benodigde fte zal jaarlijks oplopen. Zie ook Impuls Statushouders = afbouw fte		

Tabel Zorgen voor ondersteuning

Opgaven	Uitgangspunten 2022 (Begroting 2023)	Uitgangspunten 2023 (Begroting 2023)	Uitgangspunten 2024 (Begroting 2023)	Uitgangspunten 2025 en verder (Begroting 2023)
Zorgen voor ondersteuning				
Huishoudelijke ondersteuning	Groei van 7% in klantaantallen en uitgaven met 9%.	Groei aantal klanten 7% o.b.v. ontwikkeling 2021. Stijging uitgaven met 9%	Jaarlijkse groei van 5%. Op basis van de ontwikkeling van de uitgaven in afgelopen jaren bedraagt de reële groeiverwachting circa 9%.	
Hulpmiddelen	Lichte stijging aantal rolstoelen van 1%. De uitgaven stijgen met 3%. De groei van het aantal woonvoorzieningen komt naar verwachting uit op 5%. De groei op de uitgaven bedraagt 3%.	Stijging aantal rolstoelen stabiliseert op het niveau van 2022. De uitgaven stijgen 3% als gevolg van de jaarlijkse indexering. Het aantal woonvoorzieningen groeit met 7% en uitgaven met 3%.	Een jaarlijkse groei van 3% op de uitgaven rolstoelen en 3% op de woonvoorzieningen.	
Vervoer	Het aantal individuele vervoersvoorzieningen stijgt met maximaal 5% met als de uitgaven. Het aantal mensen met een indicatie collectief vervoer stijgt met naar verwachting met 5%. Conform de begroting Stroomlijn strijden de uitgaven van het collectief vervoer stijgen met 2%.	De groei van het aantal individuele vervoersvoorzieningen blijft beperkt tot 2% en de bijbehorende uitgaven 3%. Het aantal mensen met een indicatie collectief vervoer stijgt met 5% en de bijbehorende uitgaven met 2%.	Een jaarlijkse groei van 5%. De uitgaven collectief vervoer stijgen meerjarig met 2%.	
Begeleiding, kortd. verblijf en pers.verzorging	Het aantal klanten met individuele begeleiding groeit met 4% en de uitgaven met 5%.Voor dagbesteding groeit het aantal klanten met 2% en de uitgaven met 4%.			
Apparaatslasten	De formatie volgt in omvang de groei van de aantallen van de betreffende taak			

Tabel Overhead

Opgaven	Uitgangspunten 2022 (Begroting 2023)	Uitgangspunten 2023 (Begroting 2023)	Uitgangspunten 2024 (Begroting 2023)	Uitgangspunten 2025 en verder (Begroting 2023)
Overhead				
Overhead	De omvang van de overhead is ongeveer 37%. De formatie van de overhead volgt voor 37% de groei van de aantallen van de betreffende primaire proces onderdelen.			

Bijlage G: Beleidsindicatoren

Het herziene Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft verplicht voor om een standaard set van (beleids)indicatoren in de begroting en het jaarverslag op te nemen. Doel hiervan is de begrotingen en jaarstukken inzichtelijker te maken voor bestuurders en een betere onderlinge vergelijkbaarheid mogelijk te maken. De gegevens komen van Waar Staat Je Gemeente (WSJG), peildatum februari 2022:

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording>).

In deze begroting zijn de beleidsindicatoren van het sociaal domein opgenomen.

			peildatum	Alblasserdam	Dordrecht	Hendrik-Ido Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Hardinxveld- Giessendam
21	Banen	# banen per 1.000 inwoners 15-74 jaar	2020	627,9	656,5	413,9	635,0	808,8	625,3	650,4
24	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	2020	70,6%	65,7%	73,3%	69,5%	69,2%	67,1%	72,1%
26	Werkloze jongeren	% werkloze jongeren in de gemeente	2020	2,0%	3,0%	1,0%	2,0%	2,0%	2,0%	1,0%
27	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners van 18-65 jaar	1e kw 2021	302,0	548,6	220,7	281,6	313,5	435,7	156,0
28	Lopende re- integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	1e helft 2020	122,0	238,1	87,0	116,3	153,9	197,2	61,8
32	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	1e helft 2021	620	780	510	670	860	750	610

Banen

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.

Netto arbeidsparticipatie

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.

Werkloze jongeren

Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. De cijfers zijn afkomstig van het CBS.

Personen met een bijstandsuitkering

Een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB t/m 2014) en de Participatie wet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Lopende re-integratievoorzieningen

Een re-integratievoorziening is een voorziening die door een gemeente wordt ingezet, nadat de gemeente heeft vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt. De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen, waarbij het doel op de lange termijn altijd arbeidsinschakeling is. Het is niet relevant of een voorziening door de gemeente zelf wordt uitgevoerd of dat deze door de gemeente wordt ingekocht.

Cliënten met een maatwerkarrangement WMO

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

